

bromera

L'illa

REVISTA DE LLETRES

L'ILLA 81 | TARDOR 2022 | 1€

Dossier:

Ciutat i literatura

El conte:

Marian Díez Picó

Entrevistes:

Natàlia Gisbert,

Paula Soriano i Marc Senabre

Reportatge:

La reivindicació del

Joan Fuster escriptor

Ciutat i literatura

L'illa és una publicació de Bromera, coordinada per Sandra Capsir i Ana Bellido i dirigida per Gonçal López-Pampló

Col·laboracions

Raquel Andrés Durà, Ana Bellido Rubio, Maria P. Bixquert, Lirios Bou, Maria Bravo, Joan Bustos, Jorge Cabezas, Joan Canela, Sandra Capsir, Anna Carreras i Aubets, Marian Díez Picó, Joanjo Garcia, Natàlia Gisbert Abad, Mar Herández Bernabeu, Tessa Julià, Pere Martí i Beltran, Héctor Miravalls, Moisés Pérez, Violeta Tena, Pau Valls

Correcció lingüística

Josep Sornosa i David Morell

Coordinació tècnica

Xavier Tortosa

Disseny gràfic

Carles Barrios

Maquetació

Carles Barrios, Eva Bueno, Jorge Collado, Noèlia Pérez i Susana Fraguas

Il·lustració de portada

Jordi Vila Delclòs

Redacció i administració

Apartat de correus 147, 46600 Alzira (Ribera Alta), telèfon 962 402 254
www.bromera.com • illa@bromera.com

Contractació de publicitat

comercial@bromera.com

Impressió

Rotimpres

Tirada

30.000 exemplars

ISSN: 1134-8666 / DL: V-166-1990 / PVP: 1 €

L'illa no s'identifica necessàriament amb els articles dels seus col·laboradors, ni els torna els originals no sol·licitats. L'illa autoritza la reproducció dels seus articles si se'n fa esment de la procedència.

Amb la col·laboració de:

**GENERALITAT
VALENCIANA**
Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

**SEMPRE
TEUA**
La teua llengua

Còmplices en l'ombra

© Jesús Císcar

Gonçal López-Pampló

Director literari

Fa temps, una autora em va dir que els editors som còmplices en l'ombra. La idea em va reconfortar, perquè m'hi vaig sentir feliçment identificat. El nostre treball serà més reeixit com més discret resulte, quan siguen els llibres els que parlen per ells mateixos, sense la faramalla que sovint els acompanya.

Ara que he deixat la direcció literària d'Edicions Bromera per a dedicar-me a temps complet a la docència universitària, m'agradaria pensar que he contribuït a publicar bons llibres i que alguns, fins i tot, han millorat gràcies a la meua intervenció. Així i tot, la meua tasca tenia unes altres dimensions i responsabilitats. Per exemple, fer la faena agradable, a uns i altres, amb vocació de país i un compromís inequívoc pel valor de la cultura. I també, per descomptat, saber dir que no en el moment oportú. Una vegada vaig dir que un editor es defensa pels llibres que publica, però m'equivocava: els llibres que decideix no publicar també formen part del seu èxit i del seu fracàs.

Siga com siga, el meu cicle al capdavant de la direcció literària de Bromera s'acaba. Seguiré vinculat a l'editorial, perquè crec fermament en el projecte que representa: en la institució que és, en definitiva. Però ho faré des de la vora, amb l'equilibri just de compromís i distància i, sobretot, amb una enorme gratitud i no poca esperança en les possibilitats que s'obrin amb la incorporació de Paula Soriano i Marc Senabre com a editors. Per a ells i per a tota la família de Bromera, també seré un còmplice en l'ombra.

BRUNCH

PAU VALLS

Buidar

el que ja és buit

Marian Díez Picó

A Remei la fascinava el ritual amb què aquell grup d'erudits de la bona vida festejaven cada dissabte l'amistat i gaudien, de forma pausada però amb un entusiasme superlatiu, de les troballes que havien descobert entre aquelles paradetes on s'amuntegaven mobles antics, llibres o quadres exposats sense pudor al costat de nines decapitades, joies de plàstic o records de dubtós gust que havien quedat orfes per motius indeterminats. Un ampli mostrejar d'objectes que esperaven aconseguir un nou propietari que els proporcionara una jubilació més relaxada en qualsevol racó on contemplar els dies sense necessitat d'aquesta exposició itinerant de mercat en mercat. Objectes de tota mena i condició que només uns experts com ells podien certificar si amagaven un afegit d'interès o si, per contra, no eren més que allò que mostraven a simple vista.

Sense necessitat de mar per enmig, aquell grup d'amics s'endinsava cap a l'horitzó a primera hora del matí amb l'esperança d'aconseguir un bon exemplar que donara sentit a la nova jornada. Pescadors de terra ferma, caçadors d'il·lusions que sols necessitaven la mirada per a atrapar la seua presa.

Amb les paradetes encara a mig muntar feien una primera ullada on, entre salutacions matineres, ja esbrinaven on hi havia l'interès aquell dia. Una ploma que era més que una ploma, un llibre amb una particularitat destacada, un cartell que no sols era l'esdeveniment que anunciava, una caixa amb un doble fons desconegut..., xiquets tresors amb història que després presentaven a la resta al voltant d'una taula carregada de saviesa, olives trencades i colesterol. Més de quatre-cents anys d'experiència conversaven tranquil·lament cada dissabte a Xaló al voltant d'un esmorzar on totes les combinacions d'entrepans eren possibles. No sé si aquella de truita de creïlla amb mel s'emportava el primer lloc en la classificació d'extravagàncies gastronòmiques, però sens dubte era una de les que atreïa l'atenció de Remei cada vegada que compartia taula amb ells. Això sí, amb diferència, allò que la captivava per damunt de tot era eixa facilitat que posseïen aquells hòmens per a veure més enllà dels objectes.

Ara era ella qui havia de veure més enllà dels objectes, encara que d'una altra manera més desconcertant i menys agradable. No hi havia paradetes, ni rialles al voltant d'una taula, ni entrepans complicats com a escenari de fons, només silenci i molts dubtes sobre què fer amb tots aquells objectes que l'envoltaven. No va ser fins aquell moment que es va adonar que deixar anar no era fàcil, però buidar tampoc. Repartir sentiments, emmagatzemar records o, fins i tot, eliminar-los. Entre les quatre parets on la vida havia deixat de ser-ho, Remei anava guardant en caixes els tresors particulars de la casa familiar que ja no seria mai més punt de reunió després de la mort de la mare. Tot mentre pensava que ens aferrem a objectes al llarg de la nostra vida sense plantejar-nos quin futur els espera quan ja no estiguem. Aleshores va recordar aquelles paradetes i es va preguntar si algun dia el seu passat acabaria també exposat en un mercat itinerant a la vista de desconeguts interessats a brindar amb les copes amb què ella havia festejat tantes celebracions en la intimitat, o a fullejar entre els esdeveniments destacats dels seus àlbums familiars. De sobte, va ser conscient que això ja podien fer-ho actualment a través de les xarxes socials i va decidir que potser calia buidar alguna cosa més a banda d'una casa on ja tot era buit.

Bea Taboada:

«M'agrada escriure en femení»

'Quan esclata la tronada'

'Què et passa, bebé?'

Bea Taboada i
Dani Padrón
Bromera, 2022

Maria Bravo

Beatriz Taboada (Saragossa) viu a Madrid des de fa anys. És diplomada en Treball Social i exerceix d'administrativa però, a les llibreries, acompanyada pels seus fills, ha redescobert la literatura infantil i juvenil. Tal vegada per això va decidir fer el bot a l'escriptura... i quin bot! El seu primer conte infantil, *A voltes la mare té el cap ple de trons*, va tindre una gran acollida entre lectors i lectores i llibreries. Tant és així que ara ens presenta la segona part de la història i també un *spin-off* en cartó.

Quan decideixes escriure sobre les teues experiències personals de criança i compartir-les amb menuts i grans?

Tinc contes al cap des de menuda, però mai m'havia parat a escriure'ls. Fa uns anys em vaig quedar sense faena, vaig haver de parar obligatòriament i vaig aprofitar eixe temps per a escriure. Poder contar la meua experiència com a mare va ser un regal. Una gran oportunitat que agraiïc moltíssim a Algar i Bromera.

Des de fa uns anys, l'àlbum il·lustrat dirigit a famílies viu un moment dolç, existeix una gran oferta i de molta qualitat, tant pels temes que s'hi aborden com per les il·lustracions, tan acurades. Per què penses que s'ha produït aquest canvi? El públic lector a què va dirigit és més exigent?

Realment no ho sé. Amb els contes transmetem valors i aprenentatges a les xiquetes i xiquets. És una gran responsabilitat i entenc que els lectors siguen exigents. Crec que, entre tots, estem cuidant la literatura infantil com es mereix: editorials, il·lustradors, autors, llibreries, biblioteques...

Hi ha molts àlbums il·lustrats a les llibreries que parlen d'emocions i treballen la

intel·ligència emocional. No obstant això, *A voltes la mare té el cap ple de trons* està tenint una molt bona acollida pels lectors i lectores. Què ofereix el teu àlbum que siga diferent de la resta?

És veritat que l'acollida d'*A voltes la mare té el cap ple de trons* ha sigut meravellosa i estic molt agraïda. És un llibre amb el qual volíem ajudar els més menuts a identificar les seues pròpies emocions, però també a fer-los entendre les emocions dels altres. Sempre dic que va ser un llibre egoista. Necessitava parlar de mi i que els meus fills m'entengueren un poc millor.

Heu publicat també un *spin-off* d'aquesta història, *Què et passa, bebé?*, també amb Algar i Bromera i amb les il·lustracions de Dani Padrón. Aquesta vegada, però, ho heu fet en format àlbum de cartó. A què es deu el canvi?

Volíem acostar les emocions als xiquets i xiquetes més menuts, i aquest és el format adequat.

A més, està prevista la publicació de la segona part d'*A voltes la mare té el cap ple de trons*. Ens pots donar alguna pinzellada sobre què podrem trobar els seguidors i seguidores d'Àlex i sa mare?

Tinc moltíssimes ganes que isca el nou llibre, *Quan esclata la tronada*. Dani ha fet un treball genial i crec que us agradarà molt. En aquest conte, Àlex ja entén millor les emocions bàsiques, però ara ha de començar a enfrontar-se a emocions una mica més complexes, com per exemple la frustració. Per sort, té a sa mare perquè l'ajude.

En tots els teus àlbums les protagonistes són dones, iaies, mares, filles...

Sí, m'agrada escriure en femení.

Com són les trobades amb els teus lectors i lectores en les fires, en les llibreries...?

Soc una principiant i em pose un poc nerviosa. Però són nervis dels bons, de pura emoció. Et contaré un secret: també m'agrada anar a les llibreries i observar les xiquetes i els xiquets entre els contes. Les seues cares, els seus comentaris, les seues reaccions... Al meu fill menut li demane que llija en veu alta els meus manuscrits. M'ajuda molt, és un gran editor.

Quant de temps fa que escrius? Sempre ho has fet dirigint-te al públic infantil i a les famílies?

A voltes la mare té el cap ple de trons és el meu primer llibre publicat. Vaig tindre la sort de quedar finalista en el Premio Algar de Cuentos Infantiles. Era la primera vegada que presentava un manuscrit. M'encanta la literatura infantil i juvenil. Tant de bo puga seguir publicant tots els contes que tinc al cap.

Benavente [...] ha escrit [...] el llibre que havia d'escriure. I l'ha escrit de la manera que l'havia d'escriure, deixant-se (en)dur pels seus impulsos artístics o interiors, que l'ha dut «a ser conseqüent com a artista amb una pulsio ineludible», que «és un artista sincer i compromès amb la seva obra, l'hi comprin o no».

XAVIER SERRAHIMA, *Racó de paraula*

He llegit *Els dies bons*, la primera novel·la d'Aina Fullana Llull, amb gust i una mica de vergonya, ho he de confessar. I no pas una vergonya aliena, sinó una vergonya que m'anava creixent per dins d'adonar-me que estava llegint una senyora novel·la publicada fa un any i de la qual fins ara *Núvol* no havia dit absolutament res. *Mea culpa*.

BERNAT PUIGTOBELLA, *Núvol*

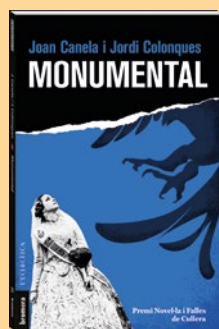

Something compta amb una banda sonora estel·lar que no només inclou els Beatles com indica el títol, sinó també Santana, Bob Dylan, els Rolling Stones o Led Zeppelin. [...] És una lectura enriquidora musicalment per als que desconeguin aquests grups, i un homenatge per als que en siguin fans.

NÚRIA BAÑOS, *Sonorama*

Una novel·la trepidant que no dona respir ni als protagonistes ni als lectors. Un cop acabada vull pensar que la parella Castro/Calabuig tindrà continuïtat; tot i que hi ha moments que els escanyaries, acaben robant-te el cor.

NÚRIA MARTÍNEZ, *La màgia dels llibres*

Partint d'un humor intel·ligent, àcid i cridaner, amarat d'una imaginació desfermada, Veloy, a cada títol, s'ha anat acostant més a un realisme emocional ben travat, equilibrat, dramàtic, potser trist, però amb dosis d'ironia elegant, com a *El món comença*.

LLUÍS LLORT, *El Punt Avui*

Els límits de la gentrificació

Joanjo Garcia

Escriptor

En l'última dècada ha irromput amb força, en el paisatge conceptual dels moviments socials, el terme *gentrificació*. La paraula designa el procés de desplaçament de les classes populars dels barris tradicionals per classes mitjanes emergents, després d'un període de deteriorament d'aquests barris, la consegüent caiguda dels preus de l'habitatge i un posterior procés de rehabilitació. Exemples d'aquesta transformació els podem trobar a València als barris de Russafa i, molt parcialment, el Cabanyal.

Tanmateix, l'adopció sense contextualització de la gentrificació com a principal *leitmotiv* de lluita ciutadana té els seus perills. Principalment, perquè s'estavella contra qualsevol evidència empírica. Com en molts altres terrenys, la resposta –en aquest cas, la gentrificació– eclipsa les preguntes, i, fins i tot, la realitat. Ara bé, la realitat persisteix. Una ullada als barris de la capital, o de les altres ciutats importants del país, és suficient per a veure que la gentrificació no ocupa un lloc destacat entre les problemàtiques a les quals ens enfrontem. Els centres de les ciutats es buiden per raons que responen a unes altres lògiques. Els edificis històrics, lluny de ser assaltats per la *gentry*, s'ensorren. Pel que fa als barris perifèrics, no noten ni el fantasma de la gentrificació, ni el de la turisticació –un altre dels mantres preferits de determinats agents. Les seues principals problemàtiques tenen a veure amb la desconnexió del centre, la brutícia, la manca de teixit associatiu, d'espais verds o d'alternatives d'oci per als joves.

Hem de procurar, per tant, ser més curosos en les nostres anàlisis i estudiar els problemes abans de posar-los noms. Cal que redefinim les nostres prioritats i no ens deixem arrossegat per modes. Cal, en definitiva, repensar la ciutat.

FLAIXOS

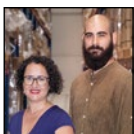
Premis Literaris Ciutat d'Alzira

Els Premis Literaris Ciutat d'Alzira tanquen convocatòria amb més de 250 obres presentades. En la XXXIV edició, el Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira (dotat amb 16.000 €), juntament amb el Premi de Poesia Ibn Hafaja (dotat amb 5.000 €), han estat les categories amb més participació. Enguany el lliurament dels premis tindrà lloc l'11 de novembre en el tradicional sopar literari que se celebra a la Sala Rex de la mateixa localitat. Presenta la gala l'actriu i ballarina Pepa Cases i l'acompanya el quintet de vent de metall Spanish Brass.

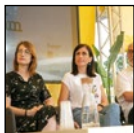
Reconeixement a tota una vida

L'escriptor i antropòleg valencià Joan Francesc Mira va rebre el passat setembre el 26é Premi Trajectòria en reconeixement de la seua obra literària i el seu vessant periodístic. El guardó, l'atorga editors.cat en el marc de La Setmana del Llibre en Català. Amb aquest premi, creat el 1997, editors.cat reconeix anualment els professionals vinculats amb el món de la cultura que han destacat per la seua tasca divulgativa.

La tardor porta canvis a Bromera

Marc Senabre Camarasa i Paula Soriano Garcia són els nous editors de Bromera. El fins ara director literari de l'editorial, Gonçal López-Pampló, inicia una nova etapa en el món educatiu com a docent en la Universitat de València, tot i que seguirà col·laborant amb el projecte editorial del qual ha estat al capdavant fins ara. Amb Senabre i Soriano, Bromera enceta un procés d'especialització amb la mirada posada en el futur i les noves tendències literàries. Impulsar les noves línies editorials, la internacionalització o la política d'autor són alguns dels reptes que tenen per davant.

La collita valenciana a La Setmana

La Setmana del Llibre en Català, que es va celebrar al Moll de la Fusta entre el 9 i el 18 de setembre, va comptar amb una àmplia participació d'escriptores i escriptors del País Valencià. Carme Manuel, Pasqual Alapont, Àngel Cano, Elisabet Roig i Mariló Àlvarez, entre d'altres, van acompanyar els periodistes Maria Fuster i Xavier Graset en un espai on la literatura valenciana va ser la protagonista.

Els dies bons, Premi de la Crítica dels Escriptors Valencians

L'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC) ha guardonat *Els dies bons* amb el Premi de la Crítica de Narrativa. De l'obra de la manacorina Aina Fullana, el jurat d'aquests guardons n'ha destacat «el mèrit literari del relat, narrat a tres veus, en primera persona, centrat en el drama personal i familiar viscut a l'entorn d'un pare drogoaddicte».

Premis Ovidi

El Col·lectiu Ovidi Montllor de Música en Valencià, COM, organitza la XVII edició d'aquests premis, que enguany se celebraran a Catarroja el 18 de novembre. En totes les categories estilístiques i la de millors arranjaments entraran automàticament a concurs tots els discos amb cançons en valencià enregistrats per artistes valencians des del 21 de setembre de 2021 fins al 9 d'octubre del 22. Per a la de millor cançó, les persones interessades hauran de triar quines peces presenten a concurs.

El tocadiscos de Joan Fuster

En novembre arriba a les llibreries *El tocadiscos de Joan Fuster*, obra escrita per Pau Alabajos en la qual es fa un repàs de la vida de l'autor de Sueca, especialment

DUBTES

Els contes il·lustrats estan vivint la seua particular època daurada. Les editorials en publiquen cada vegada més i omplim les llibreries d'històries per als primers lectors i lectores. Quin resultat tindrà aquesta inversió a llarg termini? Aquests xiquets i xiquetes que ara gaudeixen amb els contes devoraran també novel·les quan siguin adults?

En les grans ciutats emergeixen els supermercats i restaurants fantasmes. Espais sense atenció al públic on a través d'una aplicació la clientela encomana un sopar o la compra del mes. Actualment, plataformes com Glovo ja prometen portar-nos a casa llibres en trenta minuts. Canviarem la màgia d'escollir un llibre amb cura per la comoditat d'una persona amb moto que ens porta les nostres lectures des d'un magatzem despersonalitzat, sense encant?

Quines implicacions tindrà a llarg termini la crisi que afecta el sector del llibre? Els problemes de paper i cartó ja fa més d'un any que estan suposant retards en la producció de les novetats editorials, que ara s'han agreujat encara més per la guerra a Ucraïna. A això cal afegir, en l'àmbit més local, els problemes de logística generats per la fusió de dues grans distribuïdores. Quan començarem a veure la llum al final del túnel?

de la seua faceta melòmana. L'obra, que s'ha representat arreu del País Valencià, està basada en els escrits del mateix Fuster, entre els quals hi ha poemes que dedicava als compositors que admirava, articles periodístics que escrivia després dels concerts, o cartes que intercanviava amb els artistes.

Lemaitre a la gran pantalla

El director de cine francès Clovis Cornillac ha adaptat a la gran pantalla *Els colors*

de l'incendi, de Pierre Lemaitre, que ha editat Bromera en la col·lecció «l'Eclèctica» i que forma part de l'exitosa trilogia basada en el període d'entreguerres. La pel·lícula s'estrenarà a França abans que acabe 2022 i estarà protagonitzada per Léa Drucker, Benoit Poelvoorde i Olivier Gourmet.

Defensa del valencià en tots els àmbits socials

Bromera ha signat sengles convenis de col·laboració amb Escola Valenciana i El

«Puc arribar a entendre que una llibreria tingui una novel·la juvenil amb una història d'amor tòxica i que estigui a la venda. El que sí que no entenc és que la recomanin com si res. O potser soc jo que, com a prescriptora, hi ha llibres que crec que no s'han de recomanar.»

MARTA CAVA, bibliotecària, a Twitter

«[...] amb la represa arriba també la inundació. Ja estem tots angoixats pensant en tot el que no llegirem. Val més que anem fent lloc a la motxilla per encabir-hi més quilos de culpa per no donar l'abast. Es publica massa? No ho sé.»

CARLOTA GURT, *El País*

«Tot plegat m'ha fet pensar en la feina dels nostres editors i editores. En els esforços que consagren a destriar-nos la millor literatura, en l'energia que vessen per sostenir aquesta cultura maltractada, en les esperances que dipositen en determinades propostes i en les frustracions que cullen.»

JOANJO GARCIA, *La Veu dels Llibres*.

«Finalment, aprofitant una malaltia que la va tenir de baixa uns mesos, l'escriptora Joanna Russ (Nova York, 1937 - Tucson, 2011) va poder escriure el llibre que feia temps li batejava per dins: l'assaig que explicava com ens ha estat a les dones de difícil escriure i fins a quin punt el cànon literari ha rebutjat, al llarg dels segles, les nostres esforçades creacions.»

M. ÀNGLES CABRÉ, *Ara.cat*

Tempir per a seguir fomentant de manera conjunta l'ús del valencià en tots els àmbits socials i, especialment, en l'educació. Els documents, que tenen una validesa de quatre anys, són fruit de la bona sintonia entre les entitats i l'objectiu comú de fomentar i defensar el valencià.

Joan Carles Gurbés diu adeu a La Setmana

El fins ara president de La Setmana del Llibre en Català s'ha acomiadat enguany del seu mandat, una vegada complits tres anys en el càrrec. La Junta Directiva de l'Associació d'Editors en Llengua Catalana, editors.cat, haurà de decidir properament el futur de la presidència de La Setmana. Fins aleshores i provisionalment, assumirà el paper de president de l'esdeveniment el president mateix d'editors.cat, Joan Abellà.

Quaranta anys de Liber

La Fira Internacional del Llibre (Liber) compleix aquest 2022 quaranta anys. L'objectiu de la fira és impulsar el negoci i la internacionalització del llibre. L'edició d'enguany ha tingut lloc del 5 al 7 d'octubre a la Gran Via de Barcelona, i el país convidat d'honor ha sigut Colòmbia. En aquest país es registren una mitjana de 20.000 llibres a l'any.

Retards a les llibreries a principi de curs

La unió de les dues distribuïdores més grans de Catalunya, així com la ja coneguda com a crisi del paper, han propiciat un inici de curs complicat per a llibreries i editorials. La confluència d'aquestes dues circumstàncies ha provocat retards en la distribució, tant de llibres de text com de novetats literàries. Els retards es van començar a notar especialment a La Setmana del Llibre en Català, on llibreries, autors i autores i públic van tindre dificultat per a trobar les lectures que buscaven.

La llibreria recomana

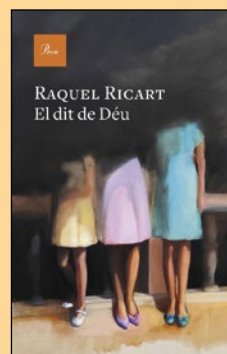

1 Una carta

Irene Verdú i Verònica Aranda
Bromera, 2022

«L'àlbum ha sigut premiat amb el III Premi Algar de Contes Infantils, i aborda la importància de les paraules que dirigim a qui ens envolta: el destí juga el seu paper i ajudarà el protagonista a identificar i gestionar les seues emocions i millorar les seues habilitats socials.»

MARIA BRAVO, llibretera a Ambra Llibres (Gandia)

2 El dit de Déu

Raquel Ricart
Proa, 2022

«Amb una prosa acurada i d'una gran sensibilitat, Raquel Ricart ens presenta *El dit de Déu* (Proa), una novel·la coral on les veus de tres dones se superposen i complementen, convidant-nos a reflexionar al voltant de la creació literària. Aborda qüestions com la memòria, l'abús infantil, la malaltia i l'amistat entre dones.

EVA GISBERT, llibretera a Fan Set (València).

L'abraçada dels *cucs*

'L'abraçada dels cucs'

Paula Llorens
Bromera, 2022

(CLARA segueix tirada al llit. Sobre ella, una safata plena de menjar. MIQUEL ara també vist una bata d'hospital. La seua safata reposa buida sobre el seu llit. Es mou d'un costat a l'altre de l'habitació mentre parla.)

MIQUEL. És que no m'ho esperava, però com m'ho anava a esperar? Després de deu anys junts. Creia que estava a punt de demanar-me matrimoni o fins i tot que anàvem a plantejar-nos adoptar. Ell també és professor, saps? El vaig conèixer en un dels instituts on vaig treballar. L'altre dia, com si res, m'ho solta. Que necessita un temps per a aclarir-se. I que se'n va. No podia ser veritat. Hi devia haver gat amagat. I el gat es deia Mar... Martí i tenia vint anys. Eixe colp baix em destrossà. Em va deixar el cor fet miquetes i l'autoestima per terra. L'amor és complicat. L'ésser humà és complicat. El primer amor de Larra va resultar ser l'amant del seu pare. El segon, un matrimoni fracassat. I l'últim i veritable, Dolores Armijo, el va abandonar, com Artur a mi. Només hi havia una eixida. Una mort perfecta, digna d'un romàntic. Vaig pensar a aconseguir una pistola. Però ara no és tan fàcil com en el XIX, llevat que estigues als EUA. Potser d'ací a uns anys, quan governe vox i ser com jo siga il·legal... Vaig imaginar el meu preciós cos destrossat. El meu cervell escampat per terra. La boca oberta de bat a bat. Sang per tot arreu. No. No volia que aquesta fora l'última imatge que el món tinguera de mi. Em vaig vestir per a l'ocasió. Una barreja de barbitúrics i alcohol. Net i indolor. Doncs res, ni matar-me m'ha eixit bé. Artur va tornar a recollir una cosa que se li havia oblidat. Em va trobar tirat a

terra i va telefonar a urgències. Bé, ara et toca a tu. Per què ho vas fer?

CLARA. El què?

MIQUEL. Intentar suïcidar-te.

CLARA. I a tu què t'importa!

MIQUEL. Jo t'he contat la meua història.

CLARA. Jo no t'he preguntat.

MIQUEL. Va, per què vols morir?

CLARA. Jo no vull morir.

MIQUEL. Aleshores, què fas ací?

CLARA. No vull viure.

MIQUEL. Quina diferència hi ha?

CLARA. ...

MIQUEL. I quin és el teu motiu per a no voler viure?

CLARA. No hi ha cap motiu.

MIQUEL. Com que no hi ha cap motiu? I per què ho has fet?

CLARA. No ho sé.

MIQUEL. Amb tu la doctora Suárez ho té difícil. A mi en portar-me un homenot que em torne l'alegria... Algun problema en classe?

CLARA. No.

MIQUEL. Algú ha intentat fer-te mal?

CLARA. No.

MIQUEL. Ho veig cada dia.

CLARA. Que no!

MIQUEL. T'ha passat alguna cosa amb els teus pares?

CLARA. Soc òrfena.

MIQUEL. Vaja, ho sent. Fa molt?

CLARA. Van morir en un accident de cotxe quan jo tenia cinc anys. (Pausa.) M'he criat en un trist i horrible orfenat. No tinc ningú. No tinc res.

(Silenci.)

VEU EN OFF. Senyoreta Clara Gil, té visita. Els seus pares l'esperen a la sala 5.

(Es miren.)

MIQUEL. Sembla que en aquest hospital admeten visites de fantasmes. No m'ho havia cregut.

CLARA. Però si estaves a punt de plorar.

MIQUEL. Veig que també tens sentit de l'humor. Una miqueta... especial. Vinga.

Els teus pares t'esperen.

CLARA. No hi aniré.

MIQUEL. Com que no hi aniràs?

CLARA. No vull veure'ls.

MIQUEL. No t'entens bé amb ells?

CLARA. No vull que em vegen així! Si isc tornaran a preguntar-me què han fet malament amb mi i totes eixes merdes.

MIQUEL. Hauries de cuidar el teu vocabulari, és groller.

CLARA. Ells estaran molt millor quan jo no estiga.

MIQUEL. Dubte que ells pensen el mateix.

CLARA. No estaries tu millor sense mi en aquesta habitació?

MIQUEL. Sí, això és veritat.

CLARA. Podem canviar de tema, per favor?

MIQUEL. Mira. No volia dir-t'ho. Però... «los Hombres prudentes no deben hablar y mucho menos callar». Menteixes fatal. Vaja, que la doctora no s'ha cregut absolutament res del que li has dit. «No tinc intenció de tornar a fer-ho, li ho jure. Vull viure.» Si desitges eixir d'ací hauràs de treballar-t'ho un poc més. Ser més convincent.

CLARA. Estàs tractant de donar-me lliçons tu a mi? Soc una experta en metges i hospitals. Fa dos anys que no isc d'ells. A més: «Doctora, si és possible, preferiria estar en una altra habitació. Soc al·lèrgic als joves». Jo fiipe.

Ningú

s'ha fet ric treballant

'La persistència dels roures'

Sebastià Carratalà
Bromera, 2022

Raquel Andrés Durà

Sembla que Alfredo Roure Fos ho té tot, almenys des del punt de vista del neoliberalisme: poder, diners, propietats, empreses. La riquesa prové d'una nissaga familiar que es remunta al segle XVIII i que arriba fins a l'any 2020, quan la pandèmia del coronavirus suposa una nova oportunitat de negoci per als que no tenen escrúpols. La novel·la *La persistència dels roures*, de Sebastià Carratalà, va rebre el Premi Ciutat d'Alcoi de Novel·la Isabel-Clara Simó en la seua segona edició, un guardó impulsat pel Consell de Cultura de la ciutat i que busca promoure i donar suport a la creació literària escrita en català.

Un imperi creat als anys seixanta

La novel·la va teixint l'origen i les estratègies amb les quals s'ha forjat la fortuna dels Roure a partir d'Alfredo Roure Fos, que comença a dirigir l'imperi a partir dels anys seixanta, alternant la història dels seus predecessors. Perquè, malgrat que s'entesten a dir que no són aristòcrates, sinó burgesos que s'han treballat la riquesa, el que és cert és que va passant de pares a fills —en masculí intencional— de manera hereditària.

Del segle XVIII al XXI han hagut de superar els ensurts històrics de cada moment, des de la guerra entre la França napoleònica i l'Espanya borbònica, fins a la proclamació de les repúbliques espanyoles, les guerres mundials, la dictadura franquista o la democràcia espanyola. En tots els casos, cada Roure, amb un tarannà camaleònic, sabrà adaptar-se a cada moment, des del punt de vista polític i social, per treure el rendiment econòmic corresponent. Per una banda, quant al bé amb el qual comercien, com el guano,

la fabricació d'adobs químics, la taronja quan era l'or valencià, la construcció durant la bombolla immobiliària, un parc temàtic amb irregularitats incloses, la sanitat privada o els medicaments; per altra banda, la versatilitat amb la qual es mouen en ambients monàrquics i republicans, dretans i blavers i de l'esquerra valencianista. Inclús s'adapten als canvis socials amb l'empoderament de la dona: les últimes dirigents de l'imperi són, per descomptat, dues dones de ferro.

«Si una cosa deixa clara la novel·la, és la fal·làcia de la classe mitjana»

En el seu relat, en què barreja dades històriques amb una ficció que ens recorda molts noms reals (a algú li sonen empresaris molt influents que es mantenen en un segon pla i eludeixen els mitjans de comunicació?), Sebastià Carratalà dibuixa uns personatges amb una forma de ser marcada pel cognom Roure, tots amb alguna obsessió artística que els ajuda a evadir-se del seu món buit d'intransigència —el que diuen extravagància en els rics, i follia en els pobres— amb altes dosis de classisme i grans carencies sexoafectives. Atenció a la reflexió final en què Alfredo Roure Fos, encara viu, s'adona que tota la riquesa acumulada durant la seua vida i avantpassats no li servirà per a res.

Si una cosa deixa clara la novel·la, és la fal·làcia de la classe mitjana: estan els de dalt i els de baix, malgrat que alguns pretenguin ubicar-se al mig, però qui mana sobre el seu sou, horari, designis, expectatives i, en definitiva, sobre la seua vida, són els de sempre. Diguem-li Roure, diguem-li qualsevol altre cognom dels que tenim al cap. Una advertència literària que desemmascara una realitat social: que l'ascensor social està espatllat o, potser, que mai ha funcionat.

Pavana per a un infant *difunt*

Natàlia Gisbert i Abad

No és la primera vegada que Vicent Enric Belda veu lligat el seu nom i el d'una obra seua a un premi de literatura. Ja va ser així amb *L'estirp de l'horror*, l'any 1997, *La llegenda de l'amulet de jade*, el 2007, i *El secret de Meritxell*, el 2011, entre altres. Amb *Pavana per a un infant difunt*, desena novel·la de l'autor i guanyadora del Premi València de Narrativa 2022, Vicent ens obri una finestra a la València d'un recentment estrenat segle xx, amb una concreció i un nivell de detall que ens permeten endinsar-nos en els seus carrers i fer-nos una construcció dels fets tan exacta com la que tindrien els mateixos coetanis de l'època.

Una novel·la negra ambientada a València

Partint d'un misteri a resoldre, en aquesta novel·la policíaca Vicent ens ofereix

un episodi de ficció que s'enquadra a la perfecció dins d'un marc històric magníficament documentat. No passen desapercebudes les citacions a diversos personatges d'aquells temps als quals l'autor desitja rendir homenatge, com ara Teodor Llorente Olivares, Enric Morera i Viura i Vicente Blasco Ibáñez, entre molts altres compositors, poetes, polítics i escriptors.

«Vicent ens ofereix un episodi de ficció que s'enquadra a la perfecció dins d'un marc històric magníficament documentat»

Una trama que connecta des del primer moment amb el lector, per la proximitat que transmet malgrat la distància dels fets amb la realitat i la llunyania de l'època: després d'uns suposats alegres i tranquils dies de falles de l'any 1901, hi té lloc un desgraciat incident a València que pertorba els habitants de la ciutat i obliga els agents de l'ordre a treballar a fons fins a resoldre'l. L'endemà de la festa de Sant Josep, durant la nit del 20 al 21 de març, un carabiner descobreix el cadàver d'un xiquet de set anys a la vora d'una séquia. A causa d'aquest malaurat trobament, Eduard Farragut Cortell, cronista al diari *Las Provincias* i aficionat de la fotografia, és requerit per a capturar amb la seua màquina fotogràfica les imatges del pobre infant, donat que ningú ha

sigut capaç d'identificar fins aleshores a qui correspon el cos de la criatura. Sense pretendre-ho, Eduard es veurà atrapat per aquest cas, i les instantànies robades a l'infant inert el perseguiran fins als seus malsons més íntims.

Iniciades les perquisicions oportunes, durant la inspecció ocular de l'escena del crim, el cos sense vida d'una dona jove amb evidents senyals de violència és trobat submergit dins l'aigua. Aquest se suma als misteris per resoldre dels oficials, que no dubten a relacionar ambdues morts i els qui abans eren vius com a mare i fill. Descobrir el responsable de tan repugnants fets serà l'objectiu que perseguirà l'inspector de segona Carles Verdú i Verdú, que es troba al capdavant de la investigació. Malgrat que tot sembla apuntar en la direcció d'un possible culpable, no tots els caps queden lligats seguint la hipòtesi inicial, el que obligarà Verdú a treballar de valent i a seguir indagant i endinsant-se en la ment pertorbada d'un assassí que tracta d'amagar-se entre les ombres de València.

En aquesta novel·la, en la qual no resulta descuidada cap descripció, Vicent Enric Belda recrea amb mestratge les escenes narrades i facilita al lector sentir-se implicat en primera persona en aquestes. Així, amb ell recorrerem per sobre les llambordes els carrers del centre en tarta, escoltarem els trots dels cavalls i olorarem les diverses aromes dels forns i de les dames que passegen amb vestits de l'època per la plaça de la Reina. Un viatge a un temps durant el qual els carrers de València s'omplien de fidels seguidors de les reivindicacions de Blasco Ibáñez que per aleshores escrivia *Cañas y barro*, mentre mantenia el poble que l'admirava en una lluita constant.

'Pavana per a un infant difunt'
Vicent Enric Belda
Bromera, 2022

El *Fuster* melòman

Mar Hernández Bernabeu

Imagineu que tinguéreu l'oportunitat de conèixer Joan Fuster. No el seu costat més acadèmic, més evident: l'assagista, l'intel·lectual, el periodista. Ni tan sols el Fuster poeta. És impossible separar les arestes d'una figura tan polièdrica i triar-ne només una cara, però les celebracions de l'Any Fuster ens han permés conèixer les facetes més desconegudes del pensador. Una d'elles és el Fuster melòman. Aquell que es deixava fascinar per Vivaldi o Beethoven, a qui no convenia la música en directe i preferia l'harmoniosa sonoritat del seu tocadiscos. Aquell que, mentre assistia com a es-

pectador al fenomen de la Nova Cançó, impulsava silenciosament un dels grans exponents.

El nou text teatral publicat per Bromera obri una finestra per a examinar aquest Fuster encobert. Es tracta d'*El tocadiscos de Joan Fuster*, una peça del cantautor —i dramaturg— Pau Alabajos que repassa la relació de l'autor de Sueca amb la música. L'obra està basada en els escrits del mateix Fuster: poemes que dedicava als compositors que admirava, articles periodístics que escrivia després dels concerts, o cartes que intercanviava amb els artistes.

«La música
és la protagonista
d'un text que no oblida
la reflexió política i els
apunts històrics d'uns
huitanta convulsos»

L'obra arranca una nit de pluja al carrer Sant Josep de Sueca, al domicili en què l'escriptor va patir un atemptat frustrat al setembre del 81. Allà acudeixen una periodista, Teresa Baixauli, i un fotògraf, amb el pretext d'entrevistar Fuster sobre els seus gustos musicals.

L'escriptor els rep entre whiskys i cigarretes en una estança protagonitzada per un tocadiscos, un aparell formidable sobre el qual ja va

escriure Josep Pla i que gaudeix d'una eclèctica col·lecció musical.

De la música clàssica a la Nova Cançó

La conversa entre la periodista i el pensador viatja des de la passió de Fuster per la música clàssica fins als artistes emblemàtics de la Nova Cançó. Els noms de Raimon, Lluís Llach, Pi de la Serra, Ovidi Montllor o Maria del Mar Bonet no falten en un diàleg que discorre entre melodies d'himnes que han marcat més d'una generació.

Aquesta peça teatral va ser estrenada a l'abril al Teatre Principal de València i des d'aleshores no ha deixat de rodar pels escenaris. En el muntatge original, una acurada caracterització ha convertit Alfred Picó en el Fuster més versemblant, mentre que el paper de la intrèpida Teresa Baixauli recau en Lara Salvador Peydro. El mateix Pau Alabajos, un grup de brillants instrumentistes i tot un seguit d'artistes convidats són els encarregats d'interpretar en directe les obres i les cançons que van brollant del tocadiscos de l'autor. La música és la protagonista d'un text que no oblida la reflexió política i els apunts històrics d'uns huitanta convulsos que encara pateixen les seqüeles del franquisme.

En un any de commemoració era necessària una revisió de Fuster com aquesta, propera, desimbolta i captivadora. Alabajos converteix l'escriptor en l'amic que ens fa la més íntima de les confessions: les seues cançons preferides. Una perspectiva refrescant per als coneixedors de l'autor i una acollida càlida per als nouvinguts. L'espurna a la curiositat fusteriana per a joves i adults. Un bon llibre és una provocació, deia Fuster. Imagineu doncs quina serà la reacció que cause en escena.

'El tocadiscos de Joan Fuster'

Pau Alabajos
Bromera, 2022

De ravals, barris i *ciutats*

Sandra Capsir

La majoria de les persones tenim la necessitat de sentir-nos arrelades a algun lloc. Eixe lloc pot anar des de la nostra pròpia llar, al barri, passant pel poble o la ciutat. Llocs amb olors, melodies i sensacions peculiars que, en moltes ocasions, ens veiem obligats a abandonar. Sempre hi ha, però, un moment a la vida per als retrobaments. Per a desfer una part del camí que havíem fet i trobar-nos amb totes aquelles olors que ens conviden a fer un viatge al passat.

Viatges al passat, a les arrels i als barris que tenen vida pròpia són el que tenen en comú les novel·les que presentem en aquest dossier de *L'illa*. Propostes que amaguen misteri, històries d'amor, personatges que s'enfronten a conflictes vitals però que, sobretot, aconseguixen transportar-nos als llocs on es desenvolupa l'acció fins al punt que el lloc esdevé tan protagonista o més que els seus personatges.

En *Ravals* Montserrat Morera Escarré ens regala un cant a la vida de barri, concretament del Raval de Barcelona, a través de la història de Mar Coll. Després de mitja vida a Londres, la protagonista ha de tornar a Barcelona per a vendre el pis de la mare, situat a l'antic carrer Hospital. Amb la seua

història, recorrerem els carrers de l'antic i del nou Raval i serem testimonis de la transformació de tota una ciutat. Tot això, envoltat d'històries de relacions personals, de secrets amagats i preguntes vitals a les quals, per fi, sembla que està a punt de donar resposta. «El metrònom narratiu entre la mirada històrica i la del present que Morera aplica sobre el barri del Raval és viscut i gens tòpic», ha dit la periodista Anna Carreras recentment a *Núvol*.

I de la llum de Barcelona, tan ben cop-sada en *Ravals*, ens traslladem a la Marina Alta amb *Després de maig, abans de l'estiu*, de Jovi Lozano-Seser. Guanyadora del Premi Enric Valor de Novel·la en València 2022, aquesta és la història d'una infermera que es refugia al seu poble natal després de perdre el seu marit com a conseqüència del coronavirus. Es tracta, sobretot, d'una història de recuperació i de lluita construïda a partir del retrobament de les pròpies arrels. Segons el mateix autor, és un homenatge a la singularitat dels nostres pobles i al paper protagonista de les dones en la tradició oral mediterrània.

I per tancar el dossier pensant també en els lectors i lectores més menuts, hem volgut destacar *L'últim monstre* i *Els monstres de la vall*. Què ens arrela més que les pors comunes? *L'últim monstre* és una història

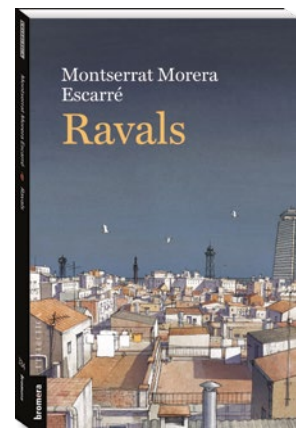
molt apropiada per a recuperar justament una part de la tradició oral més nostra vinculada als pobles. Històries de monstres, bubotes i altres éssers màgics que durant les properes setmanes hauran de plantar cara a tot l'imaginari creat pel Halloween. A través d'una història tendra i divertida, Joan de Déu Prats ens parla de les diferències entre la vida a la ciutat i al camp posant en valor molts dels costums i tradicions d'aquest últim. Una bona manera de fomentar entre els més menuts i menudes l'estima i el respecte per la vida dels pobles, per les olors, les melodies i les sensacions.

D'altra banda, amb *Els monstres de la vall* David Navalón Bernabeu recupera per a l'imaginari dels més menuts i menudes els tradicionals monstres valencians. Un grup de quatre joves s'hauran d'enfrontar a la bubota, la Quarantamula, la Masereta i l'Home del Sac per a poder tornar a casa. El llibre ens arrela al nostre territori, a les nostres llegendes i a les vivències de la nostra infantesa, on els pactes entre amitats eren allò més important.

En definitiva, aquest és un dossier que ens convida a viatjar a través de la ficció i de la història de personatges amb una força colpidora que lluiten per trobar el seu lloc en el món a partir del retorn al lloc on un dia van deixar arrels.

Una novel·la barcelonina i *universal*

'Ravals'

Montserrat Morera
Escarré
Bromera, 2022

Pere Martí i Beltran

Montserrat Morera Escarré (Barcelona, 1952), professora i escriptora resident a Vilassar de Dalt (el Maresme), després d'uns anys en què només n'hem pogut llegir narrativa curta (Premi Núvol de Contes 2017 i Premi de Narrativa Curta Tinet 2021, per exemple), torna a la novel·la i ho fa amb *Ravals*, una obra rica i molt elaborada (tant des del punt de vista lingüístic com del literari i l'argumental), local i cosmopolita alhora, plena de personatges vius i versemblants, amb recursos, intrigues i secrets suficients com perquè no la puguem deixar. Sense cap mena de dubte es tracta d'una novel·la que mostra la maduresa literària de Montserrat Morera Escarré. Hi narra la vida (entre el present, els records i fins i tot una engruna de futur) de la Mar Church, nascuda Mar Borràs, al barri del Raval, en plena postguerra i de mare soltera (el règim franquista no reconeixia els matrimonis civils), i després Mar Coll Borràs, en ser reconeguda pel padrastre, que serà clau perquè pugui estudiar. Acabada la carrera de medicina, se n'anirà a Londres, on es casarà amb el

científic Paul Church, amb qui compartirà cinquanta anys ben bons, fins que, gairebé amb 75 anys, arran de la mort de la mare, ha de tornar a Barcelona per buidar i vendre el pis del Raval, fet que la trasbalsa, fa que s'ho replantegi tot i recuperi uns orígens que fins aleshores havien estat plens de llacunes, misteris i frustracions.

La transformació de Barcelona i el Raval

Un estol de personatges d'allò més variats i rics (la Carmina, el Ton, l'Oriol, la Rosa, la Tina, la Rat, la Carolina, el Ganxo,

«*Ravals* és una obra rica
i molt elaborada, local i
cosmopolita alhora»

la Merche/Aurora, el Francesc, l'Anarkali, la Kati, la Fàtima, la Marcela, l'Alok, la Glòria...) l'acompanyen, la complementen i la fan més humana i real, alhora que ens mostren una Barcelona, i més concreta-

ment un Raval, amb tots els canvis, però també amb les permanències, que ha sofert al llarg de gairebé un segle: de l'eufòria i les il·lusions republicanes, a la grisor i les pors de la postguerra, a la voluntat de resistència i de canvis dels anys seixanta i del tardofranquisme i a les incerteses d'un present carregat de mals presagis, no només al barri: droga, especulació, terrorisme...

A part de la trama, fonamental en qualsevol novel·la, sobretot si és realista, hi trobem una voluntat clarament literària per part de l'autora, present en tot: en l'estructura, en els recursos literaris, en els paratextos, en l'estil, en els registres, en la llengua... I, especialment, en les emotives escenes dedicades a l'atemptat de la Rambla de 2017.

Per tot el que n'he dit i per tot el que m'he de deixar a causa de l'espai de què dispo, *Ravals* m'ha semblat una novel·la mesurada i treballada fins al més mínim detall, que estic segur que formarà part de les obres de referència de la literatura barcelonina i, espero i desitjo, de la catalana i de la universal.

Un contagi d'esperança

Violeta Tena

Deslliurats de les mascaretes i eliminades les restriccions a les reunions socials, la pandèmia se'ns comença a presentar com una cosa llunyana. Tanmateix, el daltabaix víric passarà a figurar com un episodi destacat de la història contemporània i quedarà marcat en la memòria de diverses generacions. Seria impensable, doncs, que un esdeveniment tan traumàtic i distòpic no fos una font d'inspiració per als creadors literaris. *Fourteen Days: An Unauthorised Gathering*, una obra col·lectiva supervisada per Margaret Atwood; el darrer conte de *Today a Woman Went Mad in the Supermarket*, de la nord-americana Hilma Wolitzer; *Lo que estábamos buscando*, de l'italià Alessandro Baricco, són exemples d'aquesta fornada.

XXVII Premi Enric Valor de Novel·la

També a casa nostra les primeres novel·les inspirades en el context pandèmic comencen a veure la llum. És el cas de *Després de maig, abans de l'estiu*, l'obra amb què Jovi Lozano-Seser ha estat guardonat amb el XXVII Premi Enric Valor de Novel·la en València, que cada any convoca la Diputació d'Alacant. D'aquesta manera el periodista natural d'Ondara amplia la nòmina

de guardons, on ja figuren el Premi Ciutat de València 2011 (*Últimes existències*) o l'Alfons el Magnànim 2019, per *Pedres que han de ser remogudes*, entre altres.

«El lector o lectora també transita per la vida quotidiana d'un poble que, com tants altres, ha vist trastocada la seua quotidianitat pel maleït virus»

En *Després de maig, abans de l'estiu*, Lozano-Seser situa la protagonista, Àngels, una infermera que viu a València, en una cruïlla vital després d'una pèrdua inesperada. Una situació no buscada que l'omple d'incertesa i que la duu a traslladar-se, quasi de forma instintiva, al seu poble nadiu, Ondara. Allà, en el refugi del passat, reprén llaços familiars, resitua el seu lloc al món i recupera amistats que el temps havia esborrat de la seua memòria. Assistim, doncs, a un procés de reconstrucció vital però també de reconciliació amb ella mateixa i el seu passat familiar.

'Després de maig, abans de l'estiu'
Jovi Lozano-Seser
Bromera, 2022

Una vida que es construeix sobre nous ciments després de patir un daltabaix existencial. Del bracet d'Àngels el lector o lectora també transita per la vida quotidiana d'un poble que, com tants altres, ha vist trastocada la seua quotidianitat pel maleït virus.

Nous començaments

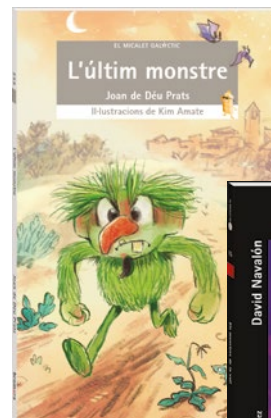
D'aquesta manera, Lozano-Seser reivindica l'esperança i la capacitat de resistència i superació dels éssers humans. També l'adaptabilitat davant l'adversitat i la importància de la solidaritat i el caliu humà com a antídote per a fer front a la desventura.

En *Després de maig, abans de l'estiu*, el periodista i escriptor torna a demostrar el seu domini del llenguatge i la tècnica narrativa, tal com ja havia fet en les incursions literàries prèvies. En definitiva, la seua capacitat per a construir un univers literari propi en què el lector és invitat a submergir-se per deixar-se dur pel corrent dels fets. Hi ha, en tot cas, reflexió al voltant del sentit de la vida i la fragilitat d'aquesta, meditacions que, en una mesura o en altra, ens han sobrevingut a totes enmig de la maror pandèmica. És interessant retornar-hi per no oblidar tot allò que ens va passar, col·lectivament, a partir del març de 2020.

'L'últim monstre'

Joan de Déu Prats

Bromera, 2022

'Els monstres de la vall'

David Navalón

Bromera, 2022

Lectures que són *casa*

Maria P. Bixquert

Un any més deixes el domicili laboral per tornar a casa. Al poble. Fas l'equipatge i agafes un parell de llibres. Mentre fas el camí de retorn, la teua felicitat va en augment a mesura que avances quilòmetres per l'autovia i recordes el temps viscut allà. No hi estàs massa, però el poble és casa. Ixes de l'autovia, creues la Ribera per la carretera comarcal fins a arribar al camí que uneix casa amb el poble veí. Les ganes d'arribar et recorden que a la mare no li agrada gens eixa carretera per la llegenda de dos bandolers que moriren precisament allà, anys i panys enrere. Somrius i rememores, amb tendresa, com eixa història s'ha contat sempre a casa. Ja allí, obris les maletes i decideixes llegir al sofà.

Monstres i despoblament

Comences per *L'últim monstre*, de Joan de Déu Prats, que conta com el protagonista de la història s'ha quedat sol al poble on vivia amb altres monstres. La gent i, fins i tot, els monstres, han migrat cap a les ciutats a la recerca de noves oportunitats. Allà els infants, acostumats al rebombori i al soroll, no tenen por dels monstres, de manera que el protagonista decideix tornar a casa, on està sol fins que un primer xiquet retorna al poble. Amb ell, el monstre aprèn a acompanyar-lo, sense terrors ni pors, sinó amb dolçor. Aquesta emoció pren forma amb les il·lustracions de Kim Amate, que dibuixen la tristesa i la buidor que sent el protagonista. Les mateixes que tu has sentit en alguna ocasió quan has passejat

pels carrers del teu poble i has vist cases i cases buides. El despoblament del poble dels monstres travessa pàgines i et (i ens) convida a reflexionar sobre l'impacte que el despoblament té a casa.

Monstres autòctons

Dies després arriba el torn d'*Els monstres de la vall*, de David Navalón Bernabeu, una història de Mireia, Àngel, Carles i Toni, un grup de quatre amics que una nit es troben amb una bubota, la Quarantamaula, la Masereta i l'Home del Sac i s'han d'enfrontar a ells per a poder tornar a casa. Els joves protagonistes hauran d'unir forces per a conèixer la màgia de cadascun dels monstres que els persegueix. Només així, aconseguiran eixir de la cruïlla que el relat planteja. L'obra et recorda aquells pactes d'infantesa amb el teu grup d'amics i et fa riure en veure't reflectida en algunes de les seues reaccions. Alhora, et fa rememorar les vesprades plenes de rondalles a casa de la tia, amb aquella «Marieta, vaig pel primer esglaó» que t'ha semblat acompanyar també els protagonistes de la història.

Passen les setmanes, no deixes de pensar en aquests dos llibres. Les seues històries despertarien la consciència de qualsevol adult, sens dubte. Tanmateix, ajudarien el jovent a redescobrir els seus pobles, les seues cases, i a escoltar i viure la literatura popular d'aquestes, tan necessària en aquests temps en què tots ens sentim d'algun lloc i no en som de cap. Comptat i debatut, això és el que pretenia Bromera amb aquestes novetats. Convidar-nos a ser i rellegir les nostres cases. Perquè no caiguen en l'oblit. I amb *L'últim monstre* i *Els monstres de la vall* ho han aconseguit.

La reivindicació del *Joan Fuster* escriptor

Moisés Pérez

Joan Fuster, figura totèmica de les lletres i el pensament dels diferents territoris de llengua catalana, hauria bufat enguany les espelmes d'un pastís que indicaria cent anys de vida. La Generalitat Valenciana, les Illes Balears i la Generalitat de Catalunya han aprofitat l'efemèride, així com altres actors de l'àmbit cultural, per a reivindicar el seu llegat intel·lectual i, especialment, literari. El centenari de Fuster, no debades, ha servit per a destacar la seua faceta d'escriptor i, en particular, com a alquimista dels versos. N'ha contribuït la publicació de l'obra *Joan Fuster. Poesia completa 1945-1987*.

Sueca, pàtria xicoteta de l'escriptor i assagista Joan Fuster, acollia una trobada de forta càrrega simbòlica per a reivindicar la figura de l'intel·lectual.

Al museu dedicat al pensador, en la casa en la qual es narra la seua prolífica biografia, van escenificar unitat la consellera valenciana d'Educació, Esports i Cultura, la valencianista Raquel Tamarit; la responsable catalana de Cultura, la republicana Natàlia Garriga; i el conseller balear de Fons Europeus, Universitats i Cultura,

el socialista Miquel Company. Tots tres van reunir-se per a reivindicar el llegat i l'obra del formidable agitador cultural i polític quan es complien cent anys del seu naixement, així com per a desgranar les activitats que havien impulsat fins aleshores per a difondre les seues idees i la seua faceta com a alquimista de les lletres. El calendari marcava principis de juny.

«El centenari estimularà l'aparició d'algunes biografies de Fuster, de les quals mancàvem»

Aquest acte d'unitat entorn de la figura de Fuster era una més de les desenes i desenes d'iniciatives que el sector cultural, la societat civil, l'acadèmia i les institucions han organitzat per a reconèixer la dimensió d'un dels savis que han marcat el debat públic i la vida literària de Catalunya, les Illes Balears i, especialment, del País Valencià. «La commemoració del centenari de Fuster no ha tingut transcendència per a la gent del carrer, ni ha tingut un tractament mediàtic extens en À Punt, però sí que ha tingut un impacte en els àmbits culturals estrictes», observa l'analista cultural i periodista en el portal especialitzat *El Temps de les Arts*, Xavier

Aliaga, qui retrau que «ha estat discret per part de les institucions a causa de la incomoditat que encara generen les seues idees polítiques».

L'efemèride, des de la visió amb la botella mig plena de l'intel·lectual Gustau Muñoz, ha actualitzat la visió existent sobre l'assagista, ha permès l'aparició d'un bon grapat d'obres amb peces literàries no massa conegudes de l'escriptor i, fins i tot, ha possibilitat que nous grups socials i altres generacions puguen haver-se aproximat a un autor marcat per la lucidesa i la factura de les seues composicions. «Està sent una commemoració serena, sense estridències, acadèmica, i també popular. Molta gent ha llegit per primera vegada o ha tornat a endinsar-se en les seues creacions. S'ha demostrat que l'obra de Fuster és viva, i que hi ha molts registres per descobrir i valorar», assenyala, per subratllar com a fet positiu que s'haja celebrat de manera simultània aquesta celebració a Catalunya, les Illes i el País Valencià. «El centenari estimularà l'aparició d'algunes biografies de Fuster, de les quals mancàvem», agrega.

El redescobriment de l'intel·lectual

Amb moltes iniciatives encara pendents de dur-se a terme, com ara exposicions, cicles de conferències o projectes televisius, la commemoració ha estat un exercici de

normalitat. «És cert que no s'ha disposat ni de bon tros amb el mateix pressupost, ni s'ha atorgat la mateixa dimensió, però celebrar el centenari de Fuster ha estat un signe de normalitat necessari, d'aproximar-se als aniversaris que organitza, per exemple, Alemanya amb qualsevol efemèride de Goethe», destaca, per incidir en una característica que fa més atractiva si cap l'obra de Fuster: la seua vitalitat hui en dia, per la seua capacitat d'interpel·lar a la raó i a la imaginació. «No és una obra d'arqueologia, ni apta només per a erudits», remarca.

L'aniversari del natalici de Fuster ha estat, tanmateix, una reivindicació de la seua concepció com a escriptor, allunyada de l'estigma que arrossega per les seues idees i plantejaments polítics. «Arran de la celebració del seu centenari, ens hem adonat d'una vegada per totes de la magnitud de Fuster com a escriptor», indica Aliaga, qui considera que «és molt important recuperar el Fuster escriptor, traure'l de l'estigma, reconèixer que al marge del seu paper de polemista i de defensar una idea determinada sobre els territoris ca-

tanoparlants, ha estat un escriptor extraordinari». «De la mateixa manera que a Catalunya s'havia destriat el Josep Pla escriptor de la seua ideologia, al País Valencià cal fer el mateix amb Fuster, això és, crear un consens el més gran possible sobre el Fuster escriptor. La celebració de l'any Fuster pot haver estat una certa espurna», assenyalà.

«Arran de la celebració
del seu centenari, ens hem
adonat d'una vegada
per totes de la magnitud
de Fuster com a escriptor»

En aquest redescobriment de l'intel·lectual com a un mag de les lletres, ha estat determinant la publicació, per exemple, de l'obra *Joan Fuster. Poesia completa 1945-1987* (Institució Alfons el Magnànim, 2022). «Dels impactes més destacats de l'any Fuster ha sigut la reivindicació del Fuster poeta, una faceta que havia estat

no gaire coneguda», precisa. L'intel·lectual de Sueca, d'acord amb el conjunt d'obres que s'han reeditat i publicat durant la commemoració, s'ha erigit en una mena de pou sense fons. «Fins i tot, brilla en les cartes que enviava a l'editora Teresa Creus sobre la seua col·laboració en els mitjans del moviment franquista. A banda de l'excel·lent argumentació sobre les diferències de realitats al País Valencià i Catalunya, la prosa de la carta és absolutament al·lucinant; tota una mostra de la seua dimensió literària.»

«Fuster atresora tants registres que s'ha de considerar com una figura absolutament destacada també des del pla literari. I, a més, com un escriptor que no està lligat a un moment determinat, sinó que està incardinat a les nostres vivències», al·lega Muñoz. Publicacions d'obres, espectacles, conferències i activitats per recordar el savi valencià que han tingut un cert impacte econòmic, el qual es podrà calcular una vegada el calendari marque el final d'un centenari que ha servit per a conèixer les diferents cares d'un intel·lectual polièdric.

LA REVISTA DE DIVULGACIÓ
CIENTÍFICA DE LA UNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

SUBSCRIV-TE ARA
MÈTODE

Preu Subscripció anual (4 números l'any): 33€ per a Espanya, 45€ per a l'estranger. www.metode.cat

Marc Senabre i Paula Soriano:

«L'especialització ens permet dedicar més atenció a allò que fem»

Ana Bellido

Amb la fi de l'estiu han arribat els canvis a Bromera. El fins al moment director literari, Gonçal López-Pampló, ha iniciat una nova etapa docent a la universitat i la seua partida ha encetat un procés de transformació en el departament d'edició. Des de principis de setembre Paula Soriano i Marc Senabre s'han incorporat a l'equip de Bromera per a desenvolupar la tasca d'edició. Paula Soriano s'encarrega de la literatura infantil i Marc Senabre assumeix la tasca d'editar els llibres juvenils i per a públic adult. Ara que ja fa unes setmanes que s'han unit a l'equip, ens parlen de les seues perspectives i plans de futur.

Inicieu una etapa nova a Bromera. Què penseu que us ha portat fins ací?

Marc: Sempre he tingut molt clar que el que volia era dedicar-me al món del llibre, llegir és per a mi una passió i em veia amb ànims de fer-la també la meua professió. I he anat provant les distintes facetes que integren el sector: exercint de llibreter a la Fan Set he conegut quin és el mercat del llibre en la nostra llengua, què es ven i com fer-ho per vendre. I a la Fundació FULL a càrrec de les Places he après la importància del catàleg i de la xarxa de llibreries. Ara tinc la intenció de gastar tot el que he après en l'edició.

Paula: Des de ben menuda he sigut una amant dels llibres, em passava hores observant-ne les il·lustracions i rellegant-ne els textos fins que els entenia bé del tot. Però no només m'agradaven les històries, també sentia molta curiositat per com s'havien fet: qui els pensava, qui els dibuixava, com s'imprimien, etc., una pas-

sió que ha anat en augment amb el pas dels anys i que m'ha guiat al llarg de tota l'etapa educativa. Per això vaig estudiar Filologia Catalana a València i he treballat sempre en el sector editorial, primer en llibre de text i ara ací.

Podríeu definir-vos en tres paraules?

Paula: Persistent, empàtica i curiosa.

Marc: Tenaç, creatiu i honest.

Amb vosaltres Bromera inicia una etapa d'especialització editorial. Quines idees teniu?

Marc: Aquesta especialització editorial ens dona la possibilitat de dedicar més atenció a allò que fem, ara podem prestar més atenció a cada llibre que editem i dedicar un poc més de temps a pensar quin catàleg volem.

Paula: A la universitat, vaig aprendre a situar els nostres autors i autores en la literatura universal, i això em va provocar un desig terrible de treballar per a oferir-los una plataforma que els done a conèixer internacionalment. D'altra banda, m'interessa acostar als xiquets i xiquetes valencians les obres més destacades que es publiquen en altres llengües. I pel que fa a la col·lecció «El Micalet Galàctic», pretenc continuar alimentant-la de bons títols, ja que és la marca pròpia de Bromera amb què hem crescut moltes generacions de valencians i valencianes.

Paula, tu t'encarregaràs de l'edició de llibres infantils. Cap on van les tendències en aquest àmbit?

Pense que actualment hi ha producció de tota classe de gènere literari infantil, però

és cert que l'àlbum il·lustrat, el còmic i la novel·la gràfica han guanyat molt de pes, segurament degut a aquest món digital en què vivim on la imatge té molta presència. Pel que fa a la temàtica, ja fa uns anys que gira al voltant del realisme, la conscienciació social i mediambiental. Però la irrupció de les plataformes en *streaming* ha fet que les sèries de ciència-ficció arriben fins als més menuts en forma de sagues.

Marc, en canvi, tu et centraràs més en l'edició de llibres juvenils i per a adults. Quines temàtiques o estils penses que són tendència actualment?

La meua experiència com a llibreter m'ha ensenyat que ara ja no hi ha una tendència majoritària, hi ha múltiples tendències i recuperacions de modes o gèneres anteriors com passa per exemple amb el còmic i la novel·la gràfica o amb la ciència-ficció. Estem en un moment de maduresa editorial, hi ha tanta varietat que ja no són els lectors els qui s'adapten a les modes.

Marc, «L'Eclèctica» és la principal col·lecció de novel·la de l'editorial, nodrida principalment per autors i autores de la casa, però també per traduccions de grans novel·listes internacionals. Hi ha planter per a seguir nodrint la col·lecció?

Sí, encara hi ha molt de planter d'autors i autores. Hi ha, en primer lloc, totes aquelles persones, joves o no, que no han escrit encara i que cal buscar i acompanyar; després hi ha tots aquells que estan ara en la seua fase de maduresa. Per últim, hi ha les traduccions, encara hi ha literatures molt poc traduïdes que pense que caldria investigar.

Paula, les col·leccions infantils també tenen molt de valor a Bromera. Et fem la mateixa pregunta, està garantit el futur per a seguir nodrint aquestes col·leccions?

Clar que sí! Hi ha el planter d'autors consagrats, com Pasqual Alapont, Teresa Broseta, Maria Dolors Pellicer o Jesús Cortés, entre altres –la llista és llarga–, que s'atreveixen a canviar de format i de col·lecció amb molt d'encert; però també tenim molts autors i autores joves que pertanyen a la generació digital i als quals hem de donar veu.

Hi ha algun autor o autora amb qui us fa una il·lusió especial treballar?

Marc: Ara tindrè l'oportunitat de treballar amb molts autors i autores que admire i, tot i que no soc excessivament fetitxista, treballar amb noms que de normal són inaccessibles com Lemaitre fa molt de goig.

Paula: Amb tots i totes, la llista és llarga. Em sembla injust donar noms, perquè de tots aprendré i creixeré com a persona i com a professional.

Quin llibre de Bromera recordeu amb més estima? Per què us va marcar?

Paula: En recorde molts de quan anava a l'escola: *La banda dels superbruts*, *El somni de Fran*, *Les flors radioactives...* Tots em colpien. Però sí que recorde especialment la saga encetada amb *No sigues bajoca!* de Pasqual Alapont. Em va marcar que els protagonistes foren tan destrellatats, perquè jo era massa bona xiqueta.

Marc: *La metamorfosi* de Kafka que ve acompanyada d'unes il·lustracions de Manuel Boix. Va ser amb Kafka que vaig descobrir que llegir era un repte i que m'hi volia dedicar. I aquella edició d'«A la Lluna de València» m'acompanya des que la vaig llegir.

Ens podeu fer un avançament del que vindrà els propers mesos?

Marc: Hi ha molta novetat interessant els mesos vinents, però segurament el que més expectativa crea són els guanyadors dels Premis València que es publicaran en novembre i la nova novel·la de Pierre Lemaitre que es publicarà al gener.

Paula: En infantil, estan a punt d'aparèixer la sèrie «Els Robotots» i «Claus», les aventures d'una vampira *influencer*. En àlbum il·lustrat, tenim *Quan esclata la tronada*, la continuació d'*A voltes la mare té el cap ple de trons*, així com *La fuga* i *Jordi té els cabells llargs*, guanyadors i finalistes, respectivament, del Premi Enric Solbes d'Àlbum Il·lustrat. Aquests són només alguns exemples, ja que també tindrem, per exemple, nous Micalets.

Marc Senabre Camarasa (1995) va estudiar Filologia Catalana a la Universitat de València i va cursar el màster de Teoria Literària i Literatura Comparada a la Universitat de Barcelona. Es va especialitzar també en el món de les llibreries amb el postgrau de l'Escola de Llibreria a Barcelona, i ha participat en pràcticament totes les fires de llibres dels territoris de llengua catalana, una experiència que el va portar a treballar a l'emblemàtica llibreria Fan Set vora tres anys. Ha treballat a la Fundació FULL en les Places del Llibre i altres projectes. Juntament amb un grup de companys va crear la revista literària *Gargots*.

Paula Soriano García (1983) és llicenciada en Filologia Catalana per la Universitat de València, on també va cursar el màster en Assessorament Lingüístic i Cultura Literària, arran del qual va iniciar la seua trajectòria en el món de l'edició de llibres de text i la correcció lingüística. Té una llarga experiència en editorials del món de l'educació (Grupo Anaya, Edicions Bromera, Edicions del Bullent). També ha editat i traduït obres de literatura infantil i juvenil per a diverses editorials.

Quan tot torna a *començar*

Joan Canela

Quin és el nostre darrer pensament abans de morir? De què ens penedim? Què faríem si poguéssim esquivar el nostre destí i se'ns donés una nova oportunitat? Aquesta és –o podria ser, ja que no es planteja així directament– una de les premisses d'*Els dies sense fi*, de Jaume Benavente. Un dietari íntim i honest que s'inicia quan a l'autor li diagnostiquen la Covid just les primeres setmanes de l'arribada de la pandèmia al nostre país. Encara que Benavente no està a punt de morir, la situació és incerta i en aquells moments no se sabien massa coses de la malaltia. Explica com li administren oxigen, però no arriba a entrar a la UCI i els seus pulmons reaccionen favorablement al tractament. Al seu voltant, familiars i amics ho passen encara pitjor, arriben notícies de defuncions. Benavente evita el dramatisme i la sensibleria, però per al lector és obvi que s'ha trobat amb la mort cara a cara i, passi el que passi, és conscient que ja té 61 anys i es troba al darrer terç de la seva vida. Com afrontarà el temps que li queda?

Aquest és un llibre valent en el qual l'autor se sincera a uns nivells que són difícils de trobar. Un «cadàver despul·lat», tal com ho descriu Toni Sánchez, *Panxo*, a la seva *Cançó pòstuma*.

Conseqüent amb la seva narrativa intimista, Benavente reflexiona sobre la vida, el temps, l'amistat, la literatura, l'art i les identitats amb una prosa senzilla, clara i amb tocs poètics. Un llibre on el «com» pesa molt més que el «què» i on resulta fàcil identificar-se amb els neguits de l'autor.

Entre la vida i la mort

Els dies sense fi té algun deix a autobiografia però sense ser-ho. Es parla del passat,

sí, de les decisions que hem pres i pensar com hauria estat la vida si ho haguéssim fet diferent. Però hi ha moltes més referències al present i al futur. Hi ha projectes en marxa i també molts replantejaments, alguns penediments i una il·lusió serena. Benavente vol evitar «caure en la nostàlgia», però aquest és un tema recurrent al llarg de les pàgines del llibre tal com ho és al llarg de la vida. Un conjunt que l'emparenta amb *Des de dins*, les monumentals memòries-assaig de Martin Amis.

«Un llibre on el “com”
pesa molt més que el “què”
i on resulta fàcil
identificar-se amb els
neguits de l'autor»

Després, quan surt de l'hospital, és el moment del confinament, el neguit pel futur i després les restriccions, els tancaments perimetral, la impossibilitat de refer una vida plena. Tornarem a recuperar la nostra vida?, es pregunta una vegada i una altra l'autor/protagonista. La vida i la mort són motius universals en la literatura i en qualsevol art, però en aquest cas, l'experiència personal de Benavente conté encara una empremta més col·lectiva.

Un procés col·lectiu

És difícil no emmirallar-se en moltes de les

seves reflexions durant aquesta espècie d'estrès posttraumàtic global que ha suposat la pandèmia i totes les seves conseqüències. En certa forma, encara que no hàgim estat ingressats o ni tan sols ens hàgim infectat, tots hem patit un procés similar al que descriu *Els dies sense fi*.

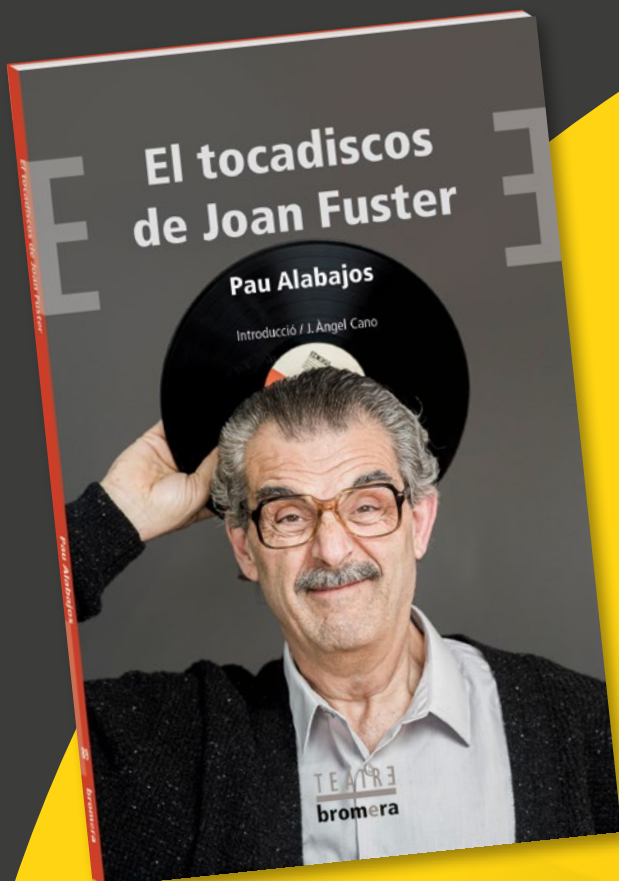

CENT DE FUSTER

CENT de
FUSTER
1922 - 2022

Celebrem els 100 anys
del naixement de Joan Fuster amb...

Una jove periodista visita Joan Fuster a sa casa de Sueca per a aprofundir en la seua relació amb la música. Acompanyats per les cançons de Raimon, Ovidi Montllor o Maria del Mar Bonet, aquesta conversa imaginària ens convida a participar en una tertúlia intel·ligent, irònica i oportuna sobre música, cultura i país.

Una selecció de textos pensada per a provocar la reflexió sobre temes molt variats, però sempre d'interès, amb l'estil àgil, directe, sarcàstic i polèmic de l'autor.

El llibre recull per primera vegada, en un volum independent, els articles que Joan Fuster va publicar a la revista *Serra d'Or*.

bromera

CLÀSSICS DE
FUSTER A
BROMERA

'Els Robotots
i l'Hidra de Lerna'
'Els Robotots
i la ciutat del rei Augies'

Jordi Sunyer
i Oriol Canosa
Bromera, 2022

'Claus.
Misteri a Necròntia'

Jacobo Feijóo i
Martín Rodríguez
Bromera, 2022

Aventures *il·lustrades* per a joves

Jorge Cabezas

La novel·la il·lustrada és un dels gèneres cada vegada més demandat pel públic jove. Bromera va encetar fa uns mesos la col·lecció «La Tira», que es va estrenar amb *Regla núm. 1 i El dia dels influencers vivents* i que no ha deixat de créixer. Aquesta tardor s'hi incorpora la sèrie d'«Els Robotots» i «Claus», que narra les aventures d'una vampira influencer.

La Galàxia en mans dels Robotots

Si tens un problema en la Galàxia i necessites ajuda, només hi ha un grup de valents i intel·ligents robots que et poden ajudar, els Robotots: Rob, Pop, Bip, Bot i lolau.

Aquesta sèrie de 12 llibres comença amb *Els Robotots i l'Hidra de Lerna*. En aquest primer capítol coneixerem els intrèpids robots que a bord de la nau HMIS Hèrcules hauran de deslliurar els habitants del planeta Lerna d'un monstre terrible que els turmenta nit i dia.

En el segon volum, *Els Robotots i la ciutat del rei Augies*, els nostres entranyables robots després de fer els treballs més bruts (ja m'enteneu quan dic «bruts») en la nau HMIS Hèrcules, són cridats pel comandant Euristeu perquè s'encarreguen d'una altra important i pudenta missió en el planeta Èlide. El planeta està ple d'excrements, que arriben als edificis més alts, i els habitants ja no poden viure allí. Els Robotots, sense pensar-ho molt, es preparen per a viatjar al planeta Èlide i així ajudar el seu rei, que potser no és com ells esperen.

Aconseguiran els Robotots deixar el planeta net? Faran nous amics? I enemics?

Amb aquests dos títols Jordi Sunyer i Oriol Canosa inicien una nova sèrie juvenil que ens recordarà les millors sagues espacials amb una gran càrrega d'humor. Ens trobem davant una nova col·lecció que ens presenta uns personatges entranyables i un poc destarifats, farcida d'aventures, diversió i uns valors cada vegada més importants hui en dia com són l'amistat, l'ecologia o el treball en equip.

Un llibre orientat per al públic juvenil amb una trama que enganxa des del primer moment. Els i les fans de la il·lustració i els còmics podran gaudir amb unes il·lustracions que els faran viatjar a l'espai amb els seus protagonistes i aprendre sobre el mite dels dotze treballs d'Hèrcules.

Una vampira influencer, un porc vietnamita i un científic peculiar resolent misteris

Vius a Necròntia i tens un misteri a resoldre? No ho dubtes!, acudeix a l'agència de detectius Mortis Causae. Allí treballa Camilla LeFanú, detectiu i *influencer* o *influencer* i detectiu, una vampira a qui li encanten els escacs, fer surf i el pollastre amb allada, però sobretot, ensenyar els seus *looks* en xarxes per a tots els seus seguidors i seguidores.

La nostra protagonista no treballa sola. Ho fa amb el seu amic Lazlo, un científic molt peculiar, i amb Chong Duy, un porc vietnamita encara més

especial. L'agència de detectius actua a Necròntia, la terra dels horrors, però si tens un cas paranormal prou estrany, no tenen cap problema per a desplaçar-se al teu món.

Que què és un cas prou estrany? Doncs en aquest primer llibre de la sèrie «Claus», titulat *Misteri a Necròntia*, Camilla decideix investigar el cas estranyíssim que afecta una de les seues seguidores, a qui se li apareix totes les nits.

Jacobo Feijóo i Martín Rodríguez tornen amb una nova col·lecció juvenil i opten per un dels gèneres de moda, el negre, però adaptat per al públic més jove. En aquesta saga no faltaran ni l'entreteniment i ni els riures, assegurats gràcies a les particularitats d'aquesta agència de detectius, dels seus mètodes de treball i dels casos que hauran de resoldre.

Amb aquesta història, l'autor ha sabut conjuminar la literatura de misteri amb el gènere paranormal, els vampirs, homes llop, monstres de tota classe i, fins i tot, porcs vietnamites.

Una col·lecció il·lustrada per als detectius i les detectives que gaudeixen investigant, llegint i passant-ho bé.

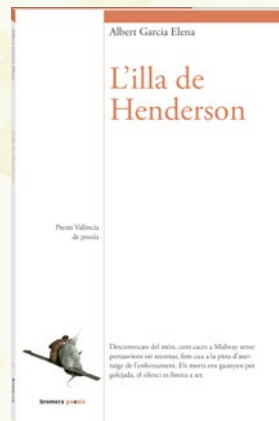

I junts consumíem el temps a l'espera de l'últim adeu
Un cop més t'instal·les la camisa de força. T'estrenys les brides
al voltant d'una anatomia precisa en una llarga, fosca, difícilment
suportable nit. L'airbag immanent de la ment se't desplega a un
celobert desgraciat pels estornells. Es farà en algun moment de
dia i demà un altre i només et quedarà el nom, el caos i l'atzar es
persegueixen als cavallets, et preguntes a què podria ser monu-
ment una estàtua, per discreció calles, et deixes fer, la matèria
es vesteix d'instant per escenificar-se. Tot és aire i res, un dia
més t'incorpores al col·lapse.

'L'illa de Henderson'

Albert Garcia Elena

Bromera, 2022

'Mise en abyme'

Tatiana Hidalgo-Mari

Bromera, 2022

La copa del desig

M'abrace a una copa, a la recerca del teu caliu,
mentre veig el teu rostre reflectit en cada glaçó.

Cada esquitx esbossa el teu somriure,
cada xerric em recorda el teu despit.
L'amargor de la ginebra. La cremor de l'ambient,
l'empenta del teu últim alè al vidre del replanell.

Més bé no era una copa: era un got de plàstic mig badat,
massa elegància per a un desamor fet malbé.

Llibres de cartó a partir de 0 anys
protagonitzats per

BABYmoni
Rocio Bonilla

bromera

NOVETAT

I per a gaudir en família!

Sis jocs diferents en format de trencaclosques
per a estimular la creativitat!

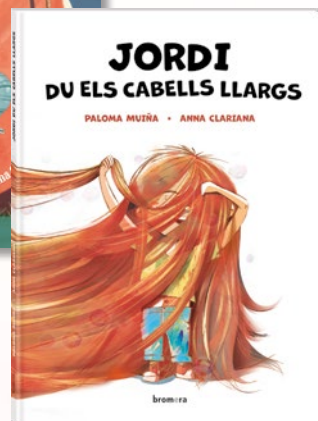
'La fuga'

Cristina Oleby i
Pablo Pino
Bromera, 2022

'Jordi du els cabells llargs'

Paloma Muiña i
Anna Clariana
Bromera, 2022

Hora de *motles!*

Lirios Bou

De vegades (més sovint del que ens agradaria) ens trobem fent coses que no ens agrada fer, seguint normes que no ens representen i, en definitiva, tractant de ser algú que no som.

I no penseu que és un conflicte exclusiu dels humans, no. Pot passar-li a dones i homes, a xiquetes i xiquets... i també a elefants!

Narcís no vol més cacauets

Cristina Oleby ens ho demostra amb un conte d'allò més motivador guardonat amb el VI Premi Internacional Enric Solbes d'Àlbum Il·lustrat «Consorti Ribera i Valldigna».

La fuga conta la història de Narcís, un elefant que treballa en un circ i que està fart de llançar cacauets a l'aire i fer cabrioles per a entretenir el seu públic. Té molt clar que la seua existència no pot limitar-se a repetir eternament el mateix número, així que un dia pren la decisió de fugar-se del circ amb la intenció de començar una nova vida. Sota aquesta premissa inicial, Oleby juga amb la repetició i amb les peculiaritats dels personatges per a fer una oda a la llibertat i, de pas, recordar-nos que els circs mai seran bona llar per als animals.

Pel que fa a la part gràfica, Pablo Pino demostra una vegada més (després d'ena-

morar-nos amb *Superxiquets*, *Tum-Tum* i *Soc ferotge*) que els seus personatges, les seues composicions arriscades i l'humor que desprén cada una de les escenes que dibuixa són ingredients indispensables per a convertir una bona història en un àlbum meravellós.

Cabells llargs per a trencar estereotips

Com anava dient-vos, allò de no encaixar als motles és més comú del que pensem. El protagonista de *Jordi du els cabells llargs* ho té tan clar com l'elefant Narcís.

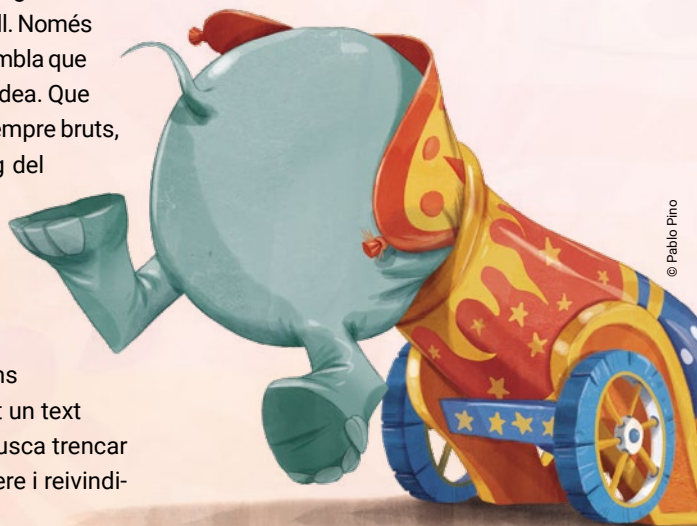
A Jordi li agraden molt les princeses (especialment aquella de la melena llarguíssima), així que està decidit a deixar-se créixer els cabells fins que els puga fer servir per a fugir de qualsevol castell. Només hi ha un xicotet problema: sembla que a la iaia no li agrada gens la idea. Que si no s'hi veu, que si els du sempre bruts, que si és el xiquet més lleig del món... Com fer-li entendre a la iaia que no hi ha res dolent en el fet de portar els cabells llargs?

Paloma Muiña, l'autora d'aquesta tendra història, ens dona la resposta mitjançant un text senzill i molt didàctic que busca trencar amb els estereotips de gènere i reivindicar la diversitat.

Per descomptat, no ho fa sola. L'acompanya la il·lustradora Anna Clariana amb unes imatges plenes de color i moviment que transmeten a la perfecció l'energia positiva i trencadora d'aquest àlbum imprescindible.

M'agrada pensar que cada vegada hi ha més Narcisos i més Jordis al món, que els motles van desapareixent i que, a poc a poc, comencem a entendre que podem prendre la forma que vulguem. La nostra pròpia forma.

Tant de bo arribe el dia en què àlbums com *La fuga* o *Jordi du els cabells llargs* deixen de ser trencadors. Tant de bo arribe el dia en què els seus joves lectors ja hagen trencat amb tot.

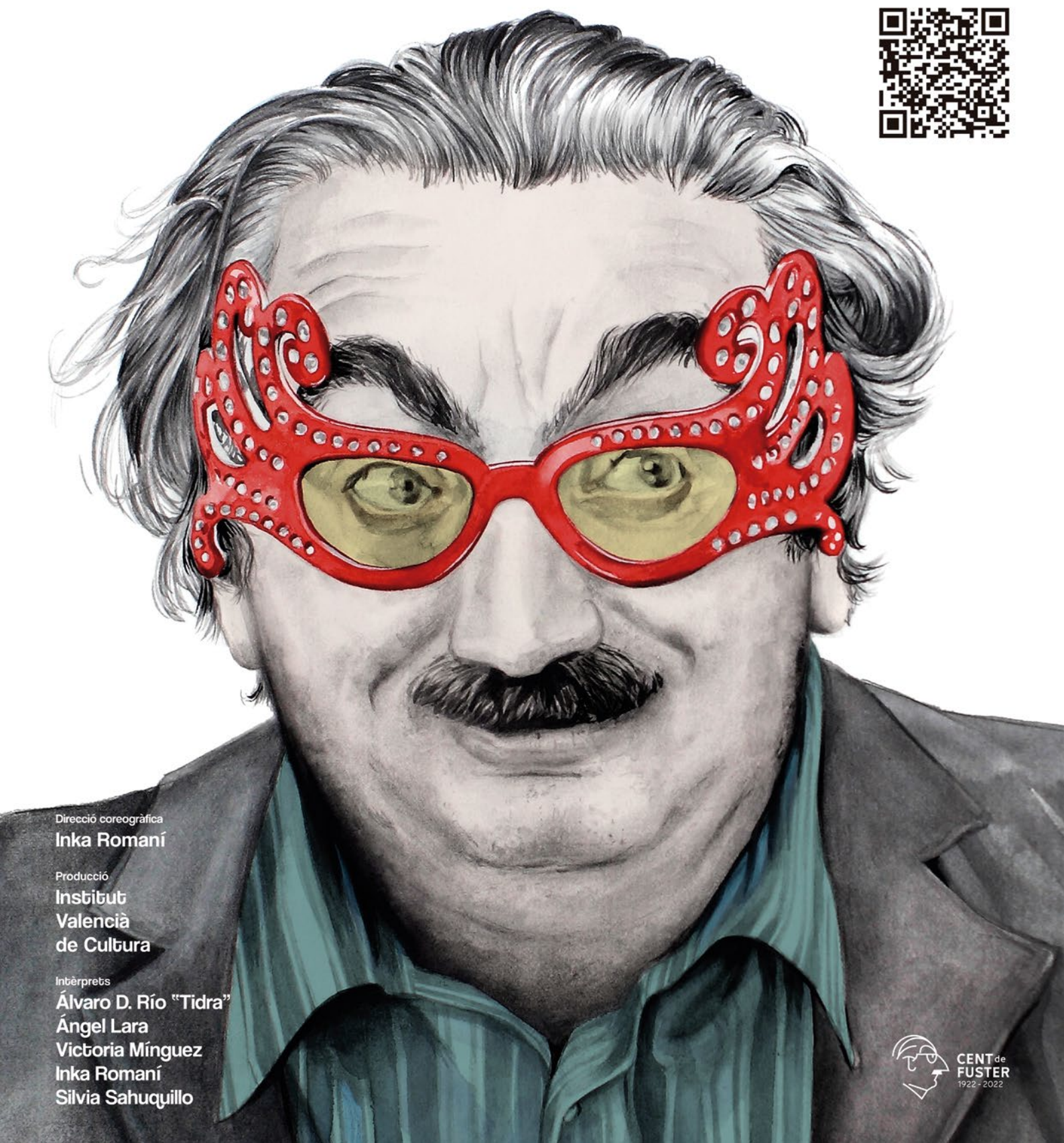
Aforismats

Jugant amb els aforismes de Joan Fuster

- ESPAI JOAN FUSTER DE SUECA
- TEATRE RIALTO DE VALÈNCIA
- AIELO DE MALFERIT
- TEATRE ARNICHES D'ALACANT
- MUSEU DE BELLES ARTS DE CASTELLÓ

PRODUCCIÓ PRÒPIA INSTITUT VALENCIÀ DE CULTURA | 2022 - 2023

+ info

Direcció coreogràfica
Inka Romaní

Producció
**Institut
Valencià
de Cultura**

Intèrprets
Álvaro D. Río "Tidra"
Ángel Lara
Victoria Mínguez
Inka Romaní
Silvia Sahuquillo

 **CENT de
FUSTER**
1922 - 2022

Mohamed Mbougar Sarr, darrer Premi *Goncourt*

'La memòria secreta dels homes'

Mohamed Mbougar Sarr

Més Llibres, 2022

Anna Carreras i Aubets

L'editorial Més Llibres publica el darrer Premi Goncourt 2021 amb traducció del francès d'Oriol Valls, *La memòria més secreta dels homes*, escrit per Mohamed Mbougar Sarr (Dakar, 1990), un jove autor del Senegal (antiga colònia francesa) que ja havia publicat quatre llibres més. *La memòria més secreta dels homes* és una novel·la d'aprenentatge ambientada a París el 2018. El seu protagonista és un jove autor senegalès que descobreix un llibre mític, publicat el 1938, signat per un autor de qui es va perdre el rastre, TC Eli-mané, conegut com el «Rimbaud negre». Fascinat pel text i les veritats atemporals que conté, l'escriptor decideix buscar-ne pistes, intentant trobar la seva família, el seu editor i les seves muses. Entre els temes del llibre destaquen els efectes del colonialisme, l'exili i el dilema d'haver d'escollir entre l'escriptura o la vida.

Un homenatge a Bolaño

Devot de Roberto Bolaño —qui encapçala la novel·la amb una cita de *Los detectives salvajes*—, Mbougar li fa un homenatge a *La memòria més secreta dels homes*, tant en el títol com en l'estructura postmoderna a base de dietaris, testimonis i relats, com en els sentiments dels expatriats que somien ser escriptors, joves lliures deutors del novel·lista i poeta xilè. El narrador es burla dels escriptors africans «que es deixaven tancar a la mirada dels altres [...], una mirada-trampa que exigia d'ells, alhora, que fossin autèntics —és a dir, diferents— i tanmateix similars —és a dir, comprensibles». El llibre, narrat per Diégane Latyr Faye, un escriptor senegalès que viu a París, explica la història del descobriment de la novel·la *El laberint de*

l'inhumà. La novel·la de Mbougar és un llibre captivador que destil·la intel·ligència, complex però fluid, curull de crítica intransigent combinada amb la reflexió.

«*La memòria més secreta dels homes és, sobretot, una cançó d'amor a la literatura i al seu poder atemporal*»

Escrita en primera persona i en format dietari, *La memòria més secreta dels homes* és una novel·la d'aprenentatge magistral que inclou una investigació sorprenent. Sense perdre mai el fil d'aquesta recerca que el monopolitza, Diégane, a París, freqüenta un grup de joves autors africans: tots s'observen, discuteixen, beuen, fan molt l'amor i es pregunten sobre la necessitat de la creació des de l'exili. El protagonista s'unirà, especialment, a dues dones: la misteriosa Siga, posseïdora de secrets, i la fotoperiodista Aïda. La novel·la està dominada per l'exigència d'elecció entre escriure i la vida, o fins i tot per la voluntat d'anar més enllà de la qüestió del cara a cara entre Àfrica i Occident. És sobretot una cançó d'amor a la literatura i al seu poder atemporal.

Un llibre captivador i intel·ligent

L'estructura de la novel·la de Mbougar consta de tres llibres que són

les tres etapes de la recerca de Diégane, el narrador principal, barrejant personatges, llocs, testimonis viscuts i explicats, racionalisme i tradicions africanes. *La memòria més secreta dels homes* entrellaça i revela de manera molt subtil, a través de la història, el diàleg, les cartes trobades o perdudes, el camí personal i literari d'aquest misteriós autor, l'obra singular del qual reflexiona sobre la vocació d'escriptor i el sentit del seu compromís.

Tot queda en *família*

Joan Bustos

Lennon-McCartney, Jagger-Richards, Laurel-Hardy... De ben segur que se'ns acudeixen més exemples de parelles de fet en l'àmbit artístic. Dins d'un abast geogràficoliterari més proper, hi podríem afegir el tàndem Copons (Jaume)-Julve (Òscar), dos dels prolífics pares de l'entremaliat Elvis Ribold i que tot just ara han optat per formar una particularíssima família.

Què hem fet malament?

Aquesta és la pregunta que es formulen sovint alguns progenitors quan el plançó no vol ni ensumar les expectatives previstes. En Copons al text i en Julve als ninots han concebut una història amb un punt d'arrencada d'allò més suggeridor: a can Filstrup, nissaga de sòlida tradició i trajectòria delinqüencials, el preadolescent Linus, a l'inrevés que el seu bessó Arlo, és incapaç de robar un grapat de caramels. On s'és vist? Per reconduir la crisi caldran mesures de xoc, com ara una psicoteràpia que inciti al crim, el coneixement de fites familiars i sobretot enfrontar-se a un enemic poderosíssim que vol esborrar el cognom Filstrup.

L'antifaç, per a qui se'l guanya

Històricament és un Filstrup aquell qui viu (i treballa) d'acord amb uns principis que aparentment contravenen la societat. Però de ben segur que no sabíeu que va ser-ne un qui va confondre Rudolf Hess per aterrar a Anglaterra, ni que un remot membre de la família va forjar la llegenda de Robin Hood. Per ser un Filstrup, a banda del lligam familiar, cal seguir el codi del mateix nom, que consisteix bàsicament a fúmer als poderosos la canya que tan sovint mereixen i que

gairebé mai reben. I el premi és un simbòlic antifaç, que en Linus, ja curat de la seva inapetència delictiva, sabrà guanyar-se al final d'aquest primer episodi.

«El lector o lectora
voldrà saber més de
les relacions creades
dins d'aquest
particularíssim clan»

Hi ha acció més enllà de les plataformes

La història (defugirem el tòpic *trepidant*) és hilarant, i perdoneu el rodolí. Amb una estructura que en cada plana combina paràgrafs curts amb vinyetes que els complementen, no sols convida a passar pàgines, sinó que exigeix una lectura contínua fins al tranquil·litzador final. Ens trobem davant de l'episodi pilot d'una sèrie? Jo, com a espectador de la saga de *The Godfather* i de *Peaky Blinders*, on les

famílies que delinqueixen unides, continuen unides, m'atreveixo a afirmar que sí. El lector o lectora voldrà saber més de les relacions creades dins d'aquest particularíssim clan, que ja sabem que roba, però que alhora és capaç de posar-se del costat dels oprimits per la raó que sigui.

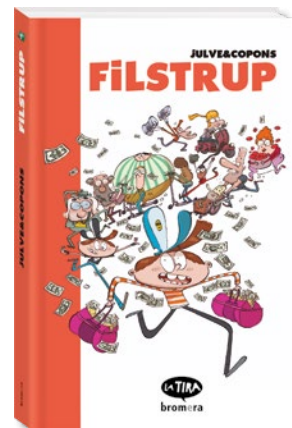
Per què ens agrada Filstrup?

Pel dinamisme que traspua. Pel *bretolisme*, sàviament codificat, que propugna, necessari en temps de correcció política. Per la caracterització psicològica (i també per la imatge trencadora, en més d'un sentit) dels personatges. Pel tractament *mortadel·lofilemonià* de la violència. Per les referències (històriques, culturals) que esquitxen el text. Pels mateixos noms dels personatges: Parsifal, Brauli Braun, senyor Occità, inspector Set, Ron F. Reina...

Per acabar

Constatar que l'avi Filstrup, en Mileto, té una inquietant retirada a en Copons. Es tracta d'una casualitat?

'Filstrup'
Jaume Copons i
Òscar Julve
Bromera, 2022

© Òscar Julve

+14

Ayrin de les Alcusses

Teresa Broseta

Col·l. «Esguard», 30

224 pàg. Bromera, 2022

Ayrin de les Alcusses és la història del que actualment es coneix com la Bastida de les Alcusses, un antic assentament al cim d'un turó situat al terme de Moixent, considerat com un dels principals poblats ibèrics del País Valencià. Coneixerem la història d'aquest enclavament de la mà d'Ayrin, una adolescent òrfena de pare i que té com a pretendent el seu amic Tare. Ella, però, està enamorada d'Esler, un cavaller d'edat similar a la seua.

En una mena de *flashback*, la narració ens transporta a les guerres i disputes entre els poblats ibèrics al segle V que van acabar amb tot un poblat exiliat, i un atac en plena fugida. Un segle després, moment en què es situa la trama, veiem que les conseqüències d'aquests fets destrossen el que podria haver sigut una bonica història d'amor i la converteixen una història de sang, traïció i mort.

La venjança portada a terme entre Tare i el seu oncle destrossaran la vida d'Ayrin, que acabarà vivint una situació semblant a la dels seus avantpassats. Gràcies a la força narrativa de l'autora, aquesta novel·la dona vida a un passat enigmàtic i tanmateix fonamental de la nostra història antiga, que ens transporta a una ciutat, Dèrico antiga, de la qual només ens queda un jaciment.

+12

El secret del contacontes

Ximo Cerdà

Col·l. «Esfera», 56

216 pàg. Bromera, 2022

La mort de sa mare quan era xicotet converteix Devid Ebers en un ésser agressiu que sempre es fica en problemes i baralles. El jove viu a la ciutat embruixada de Boira amb son pare i estudia en una prestigiosa escola on coneix el seu únic amic, Víctor Moll, un jove a qui va defensar d'una baralla i qui, a canvi, li va fer un regal molt especial.

Devid no troba el seu lloc en el món. Desorientat, pareix que del seu interior només puga eixir una veu buida, violenta, plena de preguntes sense resposta. Fins que un dia torna al poble el teixidor d'històries, a qui Devid acusa d'una altra pèrdua, molt personal i terrible...

Acompanyat i ajudat per Víctor, Devid s'escapa de l'escola per a tractar d'arribar fins al teixidor d'històries. Com si d'un jove Ulisses es tractara, aquest viatge suposarà per a Devid embarcar-se en un perillós descens cap als racons més foscos i recòndits de Boira. Per fi, el nostre protagonista s'enfrontarà al descobriment definitiu: el que li obrirà les portes de la seua memòria i la seua identitat.

Ambientada en un món victorià retrofuturista, aquesta història és una aventura plena de girs i sorpreses, que culmina en una reflexió sobre el pes dels records en la nostra vida.

+8

L'enigmàtic senyor Nosaltres

Oriol Canosa

Col·l. «La bicicleta groga», 48

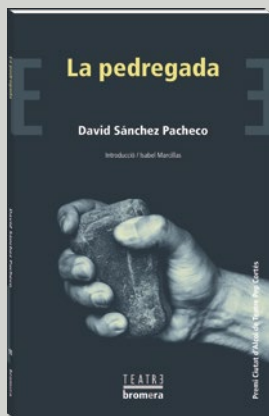
56 pàg. Tàndem, 2022

Un dia de tardor, a la Laia li cau el vagó del trenet de fusta pel balcó. Veu que ha anat a parar al pati del seu veí, ple de plantes i ocells, com si fora una selva. Laia toca a la porta però, tot i que escolta rebombori, la porta tarda molt a obrir-se. La xiqueta no s'esperava que el senyor Nosaltres, qui li obri la porta, apareguera amb gavardina, barret i unes ulleres que fan que no puga veure-li la cara. Qui és el senyor Nosaltres? Cap veí de Laia sap contestar a aquesta pregunta i per això la xiqueta decideix espia aquest personatge que tant li ha cridat l'atenció.

Finalment, la xiqueta descobreix el tendre secret que s'amaga baix de la gavardina. El senyor Nosaltres és un grup d'ocells amb qui viurà milers d'anècdotes durant un any. Fins que un dia rep una notícia inesperada: es muda de lloc amb els seus pares. Es posa molt trista, fins que un dia, al lloc nou on viu, detecta una senyora que vist i camina de manera estrafolària. És possible que el senyor Nosaltres s'haja transformat?

Aquesta obra plena d'imaginació, amb un punt d'humor i surrealisme que recorda les millors obres de Pere Calders, Tina Vallès o Pep Albanell, és la guanyadora del XXXI Premi Carmesina de la Safor.

Premi Carmesina de la Safor

Premi Ciutat d'Alcoi de Teatre Pep Cortés

La pedregada

David Sánchez Pacheco

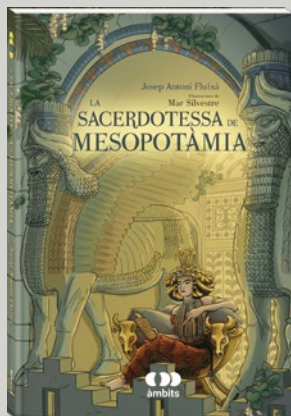
Col·l. «Bromera Teatre», 90

168 pàg. Bromera, 2022

Què és ser normal? Hi ha persones més normals que d'altres? Els nostres gustos, la nostra identitat, la nostra sexualitat, determinen si som normals o no ho som? Sobre tot això reflexiona *La pedregada*, obra guanyadora del XXVII Premi Ciutat d'Alcoi de Teatre Pep Cortés.

El temps és un convidat més, de fet, un convidat principal al sopar d'aniversari d'Oriol. El temps compartirà taula amb els pares d'Oriol i el seu millor amic. La vetlada, que havia de ser *normal*, amb tot el que té d'absurd aquesta paraula, esdevé l'antesala d'una confessió humana, vital, capaç de tancar una porta d'un colp, per sempre, però, tancar portes implica obrir-ne de noves.

El temps cobra ací el seu protagonisme amb la rememoració d'històries antigues i que encara estan per escriure, de gàbies buides, de novel·les no començades, espelmes que es bufen, amb milers de preguntes busquen respostes sense un èxit aparent. La consciència de l'amor, el desig de començar una vida nova o de revelar secrets que no s'haurien d'haver amagat mai donaran la clau a aquestes qüestions. L'autor ha teixit una història personal i sincera –també amb tocs d'humor– sobre identitats de gènere en una societat que intenta adaptar-se a la mirada de la diversitat.

+12

La sacerdotessa de Mesopotàmia

Josep Antoni Fluixà

Col·l. «Àmbits», 4

128 pàg. Bromera, 2022

En Mesopotàmia, un dels bressols de la civilització, es desplega una trama d'ambició i traïcions protagonitzada per una dona decidida a lluitar contra les circumstàncies per ocupar el lloc que li correspon.

Aquesta dona és Istar, filla del rei Sargonqui, qui es disposa a nomenar-la Gran Sacerdotessa d'Ur. Aquesta decisió, però, no agrada a alguns membres de la cort que la consideren inexperta. Tampoc no els agrada la influència que la jove té sobre son pare. Per això, decideixen conspirar contra el rei i desestabilitzar el seu govern. Aquests traïdors, entre els quals hi ha un sacerdot d'Ur i uns guerrers d'una ciutat rival, segresten el mestre d'Endehuanna i aquesta es decideix a rescatar-lo.

Malauradament, son pare rep els consells malintencionats dels traïdors i Endehuanna marxa al rescat del seu mentor amb menys soldats dels desitjables. L'expedició és atacada i la jove resulta ferida. Però quan sembla que tot està perdut, apareix un jove que la salva i s'uneix als supervivents per a rescatar el mestre.

Josep A. Fluixà, amb il·lustracions de Mar Silvestre, recupera en aquestes pàgines la vida de qui està considerada la primera escriptora de la història.

Ser Joan Fuster. Una lectura iniciàtica

Joan Fuster

Col·l. «Trànsit», 26

216 pàg. Bromera, 2022

Enguany se celebra el centenari del naixement de Joan Fuster i Ortells. Per a commemorar l'efemèride de l'autor de Sueca Bromera reedita *Ser Joan Fuster. Una lectura iniciàtica*. Es tracta d'una selecció de textos, amb una introducció a cura de Josep Antoni Fluixà, pensada per a provocar la reflexió sobre temes molt variats, però sempre d'interès: la delinqüència, les modes i els costums de la joventut, la influència de la publicitat i els mitjans de comunicació, la justícia, la llibertat, l'ecologisme, la guerra i el pacifisme, entre d'altres.

L'obra, composta per una tria dels textos fusterians més representatius, va ser editada en un primer moment en la col·lecció «Els Nostres Autors». Ara, passa ara a la col·lecció juvenil «Trànsit» després d'una edició i actualització per a adaptar-la a les exigències de l'actual currículum de batxillerat, ja que és un dels llibres més llegits en aquest curs.

Tot i estar pensada en primera instància per al món acadèmic, es tracta d'un llibre que aconsegueix que el lector s'ho passe bé gràcies a l'estil àgil, directe, sarcàstic i polèmic de l'autor, i amb el canvi de col·lecció es pretén apropar aquests textos a joves i adults.

'Si ha nevat'
Paco Esteve i Beneito
Bromera, 2022

Si ha *nevat*... o tal volta no tant

Héctor Miravalls

L'any 2016 es publicava la primera edició de *Si ha nevat*, una història de Paco Esteve i Beneito guanyadora del Premi Enric Valor de Novel·la i el Premi de la Crítica dels Escriptors Valencians. L'autor escull la serra de Mariola i els seus voltants com a escenari d'una sort de relat ple d'elements històrics i costumistes.

Caves, joventut i superstició

La novel·la arranca amb Jordi Llopis, un nonagenari qui es decidix a escriure les memòries de Joan el Coces, un saludador al qual va conèixer quan tot just tenia vint anys. Llavors corrien els anys quaranta i Jordi era un aspirant a periodista qui, ploma en mà, es va deixant captivar per les peculiaritats i excentricitats del curandero, tot quan acudix a ell a la recerca d'un remei per a una estranya malaltia pulmonar.

La medicina popular i les creences que afloren a través del Coces van convertint-se en un personatge més de la novel·la mentre este li va contant part de la seua joventut a Jordi. Amb esta nar-

ració es comença un trajecte pel tercer i últim pla temporal de la novel·la, el tram final del segle XIX. Un període convuls on la neu encara era un element clau en l'economia dels pobles propers a la serra de Mariola. És ací quan apareix en escena la família dels Puig, els aristòcrates que tenien el control absolut del negoci de la neu en la zona i amb els quals un jove Coces guarda relació.

Pa de gel

Hi ha una gran labor de documentació darrere d'esta obra que resplendeix amb les instantànies que es constrüxen al voltant de la vida rural i els esdeveniments històrics que s'acabaren l'època, com ara la revolució obrera d'Alcoi o les guerres carlines. El retrat dels diferents estrats socials, amb eixa lluita entre els cacics i els obrers, i l'ús dels registres de la parla valenciana d'aleshores, són una clara mostra de la mestria d'Esteve a l'hora de contar la història.

Sobre els protagonistes, la relació que es va construint entre els dos es podria

definir com a màgica i imprevisible, tant com els remeis naturals que els nostres avantpassats usaven per a curar certes malalties i que Esteve ha volgut rescatar per tal de recordar que la saviesa popular, encara que tinga uns codis diferents de la ciència, no ha de caure en l'oblit.

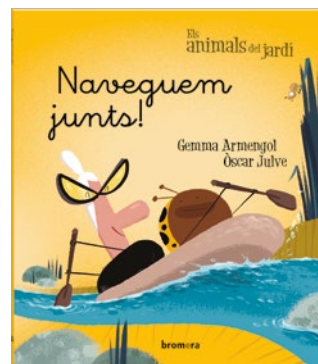
Si ha nevat parla d'un canvi d'era fent servir com a al·legoria la decadència de les caves de la Mariola, convertides en l'actualitat en ruïnes. Tot sense oblidar-se del més important: l'emoció.

Paco Esteve i Beneito, natural d'Agres, és filòleg i escriptor. Ha treballat com a traductor i ha impartit classes de llengua a la Universitat de Santiago de Compostel·la i a Mallorca. La seua primera novel·la fou *Qui no fa la festa*, publicada l'any 2013. Dos anys després va publicar *Agres i dolces*, una mostra de la llengua i literatura del seu poble natal. La novel·la que ens pertoca, *Si ha nevat*, fou tot un èxit per part de crítics i periodistes. A la trajectòria d'Esteve s'han de sumar les obres juvenils *Pandora du sort* i *El laberint en la roca*.

EL RETRO ROSIV LIJ

'Naveguem junts!'

Gemma Armengol i
Òscar Julve
Bromera, 2022

Vint títols

d'«*Els animals del jardí*»

Tessa Julià

M'imagino l'escriptora Gemma Armengol i l'il·lustrador Òscar Julve amb una lupa observant les entremaliadures de les bes-tioles que habiten els nostres jardins i que, per no fixar-nos-hi, ens passen desapercibudes, però a ells dos, no, al contrari, les amplien i les personifiquen, perquè els infants les vegin, riguin amb les seves peripècies i les aplaudeixin al llarg i a l'ample dels 20 llibres de la col·lecció «Els animals del jardí».

20 títols d'amor i respecte a la natura

Capitanejats per l'espavilada marieta Antonieta, «Els animals del jardí», com el grill Quico, l'aranya Pilar, la formiga valenta Sandra, els escarabats piloters i l'insecte pal Octavi, entre d'altres, en cada títol, es trenquen el cap per solucionar el conflicte amb què es troben; proven diferents solucions, s'equivoquen, tornen a començar fins que a trompons, però sempre endavant, ajuden el pobre cuc que s'ha quedat sense castanya, el drac que vol menjar llibres o el gos Bernat ple de puces, o la mateixa marieta Antonieta que és groga i que voldria ser vermella com totes les

marietes, fins que descobreix que ser diferent té la seva gràcia.

Des de l'amor i el respecte per la natura, la lectura dels 20 llibres de la col·lecció m'ha recordat inexorablement la biòloga i escriptora Rachel Carson en el seu llibre poc reconegut però molt recomanable *The Sense of Wonder*, de difícil traducció, però que podríem dir «La capacitat de sorprendre's» o «La sensació de meravellar-se» davant la natura, i alhora, de fer-se preguntes.

Rachel Carson creu que la capacitat de sorprendre's és innata en els infants, però necessiten la companyia de l'adult per compartir, redescobrir l'alegria, l'expectació i el misteri del món on vivim. No és el que ens proposen la Gemma i l'Òscar en cada aventura d'«Els animals del jardí»?

Rachel creu que una vegada que l'infant s'emocioni amb la contemplació de les cabrioles d'una petita bestiola corrent damunt l'herba, la bellesa de la migració dels ocells o l'espectacularitat del mar embravít, ja tindrà encès el desig imparable de descobrir més i més de les meravelles que ens ofereix la naturalesa. Què ens passa quan llegim les aventures de l'Octavi, l'insecte pal a «Els animals del jardí»? Doncs que en volem saber més, i aquest «voler

saber més sobre els insectes», aquest respecte i amor per la vida oculta del nostre entorn creixerà amb nosaltres fins a convertir-nos en adults respectuosos i agraïts per tanta abundància regalada.

Afronta problemes i sentiments negatius

Entremig de les aventures, «Els animals del jardí» també tenen problemes de la vida quotidiana, i han d'encarar sentiments que tenim grans i petits, com la por, l'enveja o la vergonya i com afrontar-los sense amagar-nos-en, amb valentia i sinceritat. Tampoc se n'estan d'abordar temes actuals com els murs insolidaris o les platges brutes. Temes actuals per mostrar com, si et trenques la closca i t'hi poses de valent, pots trobar solucions a la majoria de dificultats.

La col·lecció t'ofereix aquest amor per la natura, aquest *Sense of Wonder* de la Rachel Carson, fermament destil·lat en els textos de la Gemma Armengol, brillants en la seva capacitat de síntesi i les seves enginyoses idees, i les excel·lents il·lustracions de l'Òscar Julve. Un tàndem que, sens dubte, té corda per a estona.

Implica't amb VilaWeb

0,16[€]

preu del diari d'avui

vull pagar / no vull pagar

**Perquè el futur de la premsa ja no es juga
al paper, sinó a les pantalles**

**Perquè el futur del país vol mitjans
més independents, forts i participatius**

Apunta-t'hi!

+VilaWeb

www.mesvilaweb.cat / suport@mesvilaweb.cat